

POSEBNI PROGRAM VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA

PRVI DEL OSNOVNOŠOLSKE RAVNI

UČNI NAČRT

za področje SPLOŠNA POUČENOST

Pripravili:

Stanka Grubešič

Ervin Rožič

Stojan Turičnik

Vojka Lipovšek

Elizabeta Fijavž

Janja Magdič

Mateja Zagožen

Strokovna redakcija:

mag. Janja Cotič

Ljubljana, 2004

KAZALO

1.	OPREDELITEV PODROČJA	3
2.	SPLOŠNI CILJI	4
3.	OPERATIVNI CILJI	5
3.1.	<i>OPERATIVNI CILJI ZA SPOZNAVANJE OKOLJA</i>	5
3.1.1	PRVA STOPNJA	5
3.1.2	DRUGA STOPNJA	19
3.1.3	TRETJA STOPNJA	38
3.2.	<i>OPERATIVNI CILJI ZA JEZIK</i>	60
3.2.1	PRVA STOPNJA	60
3.2.2	DRUGA STOPNJA	66
3.2.3	TRETJA STOPNJA	70
3.3.	<i>OPERATIVNI CILJI ZA MATEMATIKO</i>	75
3.3.1	PRVA STOPNJA	75
3.3.2	DRUGA STOPNJA	78
3.3.3	TRETJA STOPNJA	81
4.	OPIS OSVOJENIH ZNANJ IN VEŠČIN	84
5.	ZNANJA, KI JIH MORAJO IMETI IZVAJALCI	85
6.	PRILOGA	86
6.1.	Specialno-didaktične posebnosti	86
6.2.	Medpodročne povezave	86
6.3.	Časovni okvir	87
6.4.	Kako uporabljamo učni načrt	89

1. OPREDELITEV PODROČJA

Področje splošna poučenost ima ob upoštevanju načela avtonomnosti v procesu vzgoje in izobraževanja učencev z zmernimi, s težjimi in težkimi motnjami v duševnem razvoju pomembno vlogo, saj združuje vsebine, postopke in procese, s pomočjo katerih učenci spoznajo sebe in svet v katerem živijo. V njem so združene vsebine različnih področij, tako naravoslovnih kot družboslovnih, vključuje pa tudi elemente socialnega učenja.

Splošna poučenost z uporabo sodobnih metod, različnih materialov in učnih pripomočkov razvija vse sposobnosti učencev z zmernimi, s težjimi in težkimi motnjami v duševnem razvoju za aktivno vključevanje in socialno prilagajanje ožjemu in širšemu družbenemu okolju. Učenec spoznava sebe, svoje domače okolje, osebe, živali, rastline, predmete in pojave v najbližjem okolju, orientacijo v času in prostoru, letne čase, promet in prometna sredstva, praznike, skrb za lastno varnost in zdravje, odnos do okolja in narave, širšo okolico, s ciljem, da postane v življenju čim bolj samostojen. Ob opazovanju svoje ožje in širše okolice in rokovanju z živimi bitji, predmeti in snovmi razvija čut za naravo, spoznava lastnosti snovi in teles in razvija pozitiven odnos do oseb, do okolja in narave. Učenec z osvajanjem primernih odnosov do ljudi, živali, rastlin, predmetov in pojavov v svoji ožji in širši okolici razvija tudi socialne spretnosti.

To področje je obširno in se deli na:

1. spoznavanje okolja
2. jezik - razumevanje in sporazumevanje
3. matematiko

2. SPLOŠNI CILJI PODROČJA

SPOZNAVANJE OKOLJA

- razvijanje vseh razvojnih potencialov, ki jih učenci posedujejo;
- razvijanje senzomotorike in pridobivanje senzornih izkušenj, zaznav, predstav;
- razvijanje izkustvenega učenja;
- razvijanje miselnih procesov: pozornost, sklepanje, zmožnost reševanja problemov, predvidevanje, povzemanja bistva, pomnenje, ustvarjalno mišljenje, posploševanje, analiza, sinteza;
- spodbujanje k aktivnemu sodelovanju v spoznavanju oseb, predmetov, rastlin, živali, pojavov;
- razvijanje sposobnosti opazovanja oseb, predmetov, rastlin, živali, pojavov;
- spoznavanje lastnosti predmetov, pojavov;
- razvijanje orientacije v bližnji in širši okolici;
- razvijanje orientacije v času;
- navajanje na razumevanje in upoštevanje pravil, ki omogočajo socialno interakcijo, socialno učenje;
- razvijanje sposobnosti, da spozna in se prilagodi običajem in navadam v okolju v katerem živi;
- razvijanje spoštljivega odnosa do sebe, oseb, rastlin, živali;
- spoznavanje zdravega in varnega načina življenja;
- razvijanje občutka pripadnosti;
- ozaveščanje, razumevanje in izražanje svojih potreb in čustev;
- vživljanje v različne vloge;
- spoštovanje drugih, razvijanje solidarnosti in medsebojne pomoči;
- razvijanje odgovornega ravnanja v različnih socialnih situacijah;
- pridobivanje stališč in vrednot;

JEZIK

- razvijanje neverbalnega sporazumevanja;
- razvijanje govornih sposobnosti;
- navajanje na razumevanje govornih sporočil;
- razvijanje spretnosti rok in prstov;
- razvijanje sposobnosti usklajevanja oči – roka, roka-roka;
- razvijanje predbralnih sposobnosti in branja;
- razvijanje predpisalnih sposobnosti in pisanje;

MATEMATIKA

- spoznavanje odnosov med predmeti in razlikovanje kvalitativnih lastnosti predmetov;
- razvijanje količinskih pojmov;
- štetje predmetov, oseb;
- prepoznavanje in pisanje števil;
- razvijanje računskih operacij;
- spoznavanje denarja in njegova uporaba;
- spoznavanje osnov računalništva.

3. OPERATIVNI CILJI

3.1. OPERATIVNI CILJI ZA SPOZNAVANJE OKOLJA

3.1.1 PRVA STOPNJA			
OPERATIVNI CILJI	PRIMERI DEJAVNOSTI	PREDLAGANE VSEBINE	SPECIALNO DIDAKTIČNA PRIPOROČILA
SPOZNAVANJE OSEB V NAJBLIŽJEM OKOLJU			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> vzpostavijo očesni kontakt poslušajo glas znane osebe prepoznajo glas znane osebe <ul style="list-style-type: none"> prepoznajo sebe v ogledalu imenujejo sebe z imenom vzpostavijo prijazen telesni stik s posamezniki v svoji skupini delijo igrače z drugimi prepoznajo in imenujejo sošolce imenujejo učiteljico in varuhinjo 	<ul style="list-style-type: none"> učenca ogovarjamo, lahko pripovedujemo dnevna dogajanja, opisujemo dejavnost, ki jo skupaj izvajamo opazujejo se v velikem ogledalu preko igre s primerno pozornostjo vzpodbudimo pri otroku občutek zaupanja, varnosti, pripadnosti odzivanje na svoje ime preko aktivnosti in igre z različnimi igrami učenci razvijajo pozitivne odnose in čustva med seboj pri igri uporabljajo imena sošolcev in učiteljev/jic 	<p>Človek kot posameznik in kot družabno bitje</p>	<ul style="list-style-type: none"> Zvokov in glasov v prostoru ne sme biti preveč. Pazimo, da se ustvarja klima sodelovanja dečkov in deklic in ne izključevanje iz igre.
VRTEC, ŠOLA ,DOM (ZAVOD)			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> občutijo spremembe v svojem neposrednem okolju 	<ul style="list-style-type: none"> v učenčevem neposrednem okolju izvajamo spremembe zaznavajo premike iz sobe v sobo 	<p>Šola</p>	<ul style="list-style-type: none"> Na tem mestu je zelo pomembna aktivnost in ustvarjalnost specialnega pedagoga, učencem naj

<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo osnovne prostore v šoli 	<ul style="list-style-type: none"> • obišejo in spoznavajo šolske prostore • vodeno si ogledujejo prostore in dejavnosti v njih • opazujejo predmete v prostoru 		<p>omogoča čimveč multisenzornih dražljajev.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poudarek je na delu s konkretnimi predmeti in v neposrednih izkušnjah.
<ul style="list-style-type: none"> • se igrajo z igračami v prostoru • najdejo svoj razred • prepoznajo, imenujejo opremo v razredu 	<ul style="list-style-type: none"> • skupaj izdelajo oznako za prepoznavnost vrat učilnice 	Učilnica	
<ul style="list-style-type: none"> • prepoznajo šolske potrebščine 	<ul style="list-style-type: none"> • vodeno in preko igre opazujejo opremo in potrebščine, • zlagajo šolske potrebščine na ustrezno mesto 	Šolske potrebščine	
UČENČEV DOM			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prepoznajo osebo iz primarne družine • poslušajo, prepoznavajo svoj glas • prepoznajo sebe na sliki • imenujejo sebe z imenom • opazujejo in prepoznajo starše v skupini ljudi • pokažejo ožje člane družine na fotografiji 	<ul style="list-style-type: none"> • srečujejo se z domačimi osebami • poslušajo svoj glas, posnetek svojega glasu • ob spontanem pogovoru pridobivajo osnovne pojme vezane na družinske člane in njihova imena • ob družinskih fotografijah prepoznavajo družino oz. člane, • izdelajo plakat družine 	Jaz in moja družina	<ul style="list-style-type: none"> • Otrokov glas posnamemo na "big-mac" avdio pripomoček in predvajamo. • Razvijamo in krepimo pozitivna čustva do bližnjih.
STANOVANJE			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • povezujejo aktivnosti z bivalnimi prostori 	<ul style="list-style-type: none"> • skupaj si pogledamo stanovanjske prostore v zavodu 	Stanovanjski prostori	<ul style="list-style-type: none"> • Učitelj naj vzpodbuja učence v prepoznavanju funkcij stanovanjskih prostorov.

<ul style="list-style-type: none"> • prepoznajo in imenujejo funkcije osnovnih prostorov v stanovanju • imenujejo osnovne bivanjske prostore 	<ul style="list-style-type: none"> • ugotavljamo in primerjamo kaj imajo doma v stanovanju • med igro oblikujemo stanovanjske prostore in dejavnosti v njih 		
ŠIRŠA OKOLICA			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • obiščejo mesto, vas • opazujejo dogajanje v mestu • poslušajo zvoke v mestu, na vasi • se usmerjeno igrajo z predmeti, gradijo hiše • prepoznajo imenujejo predmete v bližnji okolici • na slikah prepoznajo mesto, vas • spoznajo trgovino 	<ul style="list-style-type: none"> • vsem učencem damo možnost udeležbe na sprehodih in izletih v mesto, vas, naravo • v mestu slišijo hrup prometa, na vasi zvoke živali, traktorjev... • ob peskovniku, modelih, slikanicah • preko igre vlog utrjujejo elemente mesta, vasi, kraja 	<p>Moje mesto, moja vas</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Izlete in učne sprehode posnamemo s kamero in kasneje predvajamo. • Spodbujamo k odkrivanju preprostih povezav med človekom in okoljem. • Poudarjamo skrb za ohranjanje čistega okolja.
JESEN			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • občutijo pomembnejše vremenske pojave, ki so značilni za jesen • spoznajo vremenske značilnosti jeseni • spoznavajo in odbirajo primerno obleko za aktivnosti na prostem 	<ul style="list-style-type: none"> • učence kratko izpostavimo dežju, vetru, da doživijo te značilnosti jeseni • poslušajo šumenje listja, tipajo suho listje • opazujejo, imenujejo letni čas jesen • oblačijo primerno obleko • 	<p>Značilnosti jeseni</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učenci v naravni situaciji spoznavajo glavne vremenske značilnosti jeseni. • Imenovano vsebino utrjujejo

			v različnih situacijah in kar se da pogosto.
<ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo sadeže • razlikujejo sadeže • zaznavajo barve • spoznavajo okuse • razlikujejo okuse 	<ul style="list-style-type: none"> • v naravi opazujejo, tipajo in imenujejo sadeže v jeseni • sadje prinesejo v učilnico, kjer ga opazujejo, razlikujejo in odbirajo • jedo sadje 	Jesensko sadje	<ul style="list-style-type: none"> • Poudarek je na zdravem pravilnem uživanju sadja.
<ul style="list-style-type: none"> • doživljajo gozd z vsemi čutili • spoznavajo gozdne živali 	<ul style="list-style-type: none"> • se udeležijo sprehoda v gozd • v naravnem okolju spoznavajo gozd, drevesa, gozdne živali • tipajo drevesno skorjo, vohajo vlažno, odpadlo listje • razlikujejo in imenujejo gozdne živali • opazujejo in spoznavajo preparirane živali • opazujejo in gledajo slike, filme, diapozitive živali, dreves,... • igrajo se s plišastimi živalmi 	Gozdne živali	<ul style="list-style-type: none"> • Opazovanje je vodeno z metodo vprašanj in razlage.
ORIENTACIJA V ČASU IN PROSTORU			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zaznavajo noč in dan • spoznavajo noč in dan • razlikujejo noč in dan • spoznavajo aktivnosti podnevi in ponoči 	<ul style="list-style-type: none"> • dan in noč obravnavamo v povezavi z učenčevimi dejavnostmi v določenem času • dan in noč povezujemo z drugimi temami • neposredno opazujemo temo in svetlobo po dnevi 	Dan in noč	<ul style="list-style-type: none"> • Učenci s težjimi in težkimi motnjami te vsebine še ne obravnavajo. • Spoznanja o tej vsebini naj utrjujejo v vsakodnevnih situacijah.
<ul style="list-style-type: none"> • poznajo prostorske odnose • razlikujejo prostorske odnose 	<ul style="list-style-type: none"> • prostorske odnose povezujemo z različnimi učenčevimi dejavnostmi 	Prostorski odnosi	

	<ul style="list-style-type: none"> • prostorske odnose spoznavajo v okviru različnih tem in področij • izvajajo različne dejavnosti s katerimi razvijamo poznavanje prostorskih odnosov 		
ZIMA			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opazujejo in doživljajo značilnosti zime • zaznavajo belo barvo • spoznavajo vremenske značilnosti zime 	<ul style="list-style-type: none"> • občutijo temperaturno razliko toplo/mrzlo • tipajo, okušajo sneg, led, radiator • pokrivamo se z belo rjuho, tipamo belo vato... • v oddelek prinesemo ovčjo kožo, volno, • ob prvem sneženju opazujejo padanje snežink in sneg • tipajo sneg in ugotavljajo lastnosti snega • imenujejo sneg • sankajo se, oblikujejo kepe, jih mečejo, oblikujejo sneženega moža 	Značilnosti zime	<ul style="list-style-type: none"> • Vodimo otrokovo roko pri tipanju, dejavnost naj ne bo močno besedno podprta. • Spoznavanje zime izvajamo izključno ob neposrednem stiku s snegom.
<ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo ptice • spoznavajo ptičjo krmilnico • vedo, da so pozimi ptice lačne 	<ul style="list-style-type: none"> • opazujejo ptice • opazujejo in imenujejo ptičjo krmilnico • gledajo knjige, slikanice • ptice hranijo 	Ptice pozimi	<ul style="list-style-type: none"> • Opazovanje izvajamo na prostem, med sprehodi.
ČLOVEŠKO TELO			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • občutijo svoje telo kot celoto • občutijo dele svojega telesa izolirano vsakega posebej • doživljajo telesno ugodje pri 	<ul style="list-style-type: none"> • doživljajo lastno telo v različnih položajih • zibajo se v naročju, viseči mreži • vključujejo se v sproščanje z eteričnimi olji 	Glavni deli telesa	<ul style="list-style-type: none"> • Učenca zibamo v naročju, viseči mreži, na vodni postelji (položaj embria) in tako zagotavljamo občutenje ugodja.

<ul style="list-style-type: none"> • sproščanju z eteričnimi olji • sprejemajo dotik božanje, pritisk, govorno besedo • spoznavajo dele telesa 	<ul style="list-style-type: none"> • izvajajo gibalne igre, s pomočjo katerih spoznavajo svoje telo (glava, trup, roke, noge) na sebi • dotikajo se delov telesa in tako posnemajo učitelja/jico 		<ul style="list-style-type: none"> • Učitelj vodi otrokove roke po njegovem telesu in opisuje posamičen del telesa. • Izvajamo osnovno obliko masaže, sproščanja z eteričnimi olji.
<ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo in izvajajo aktivnosti z glavnimi deli telesa • spoznavajo funkcijo nekaterih delov telesa 	<ul style="list-style-type: none"> • dvigajo roke, noge, skačejo • prijemajo roke sošolcev • izvajajo različne gibalne igre, vaje čutil • pokažejo funkcijo rok in nog • v izvajanju dejavnosti opazujejo in posnemajo drug drugega 	Funkcije glavnih delov telesa	<ul style="list-style-type: none"> • Učenci s težjimi in težkimi motnjami te vsebine še ne obravnavajo.
<ul style="list-style-type: none"> • odzivajo se na ime • vedo, katerega spola je sam(a) • ločijo dečke in deklice v skupni 	<ul style="list-style-type: none"> • opazujejo se med seboj, kako so oblečeni • igrajo se z igračami • gledajo fotografije in imenujejo spol oseb 	Deček in deklica	
UČENČEVA OBLEKA			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opazujejo, tipajo svoja oblačila in obutev • samostojno ali vodeno se slačijo • spoznajo obleko, obutev, ki jo imajo na sebi • prepoznajo svojo obleko in obutev med drugimi oblekami in obutvijo • spoznajo kako se morajo pravilno obleči in obuti 	<ul style="list-style-type: none"> • sodelujejo pri slačenju in oblačenju • opazujejo, tipajo, pokažejo in imenujejo svojo obleko in obutev • razvrščajo oblačila po vrstnem redu kot jih oblečejo • med različnimi oblačili in obutvijo izbirajo svojo obleko in obutev • oblačijo posamezne dele obleke, obuvajo copate, čevlje • zapenjajo gumbe, zavezujejo vezalke 	Moja obleka in obutev	<ul style="list-style-type: none"> • Pri oblačenju in slačenju učencev s cerebralno paralizo upoštevamo nasvete in navodila fizioterapevta o pravih postopkih slačenja in oblačenja. • Največ pozornosti posvečamo zapenjanju, odpenjanju gumbov, zavezovanju in odvezovanju vezalk. • Učitelj mora biti zelo dosleden pri navajanju učencev na red v osebni urejenosti in pri pospravljanju, zlaganju

<ul style="list-style-type: none"> • v garderobi spoznajo pomen zložene obleke in obutve • spoznajo kako zaščitimo obleko pri raznih opravilih in zaposlitvah • spoznavajo kako se oblečemo glede na vremenske pogoje 	<ul style="list-style-type: none"> • tekmujejo kdo se hitreje obleče • oblačijo in slačijo lutke • obleko in obutev odlagajo na ustrezno mesto v garderobi • pri likovni vzgoji si oblečejo srajco in tako zaščitijo obleko • gledajo modne revije in pokažejo obleko, ki jo oblečemo glede na vreme 		<p>obleke in obutve v garderobi. Vzpodbuja naj učence k urejenosti v garderobi, razvija naj strpne medsebojne odnose v garderobi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Učenci naj vadijo te veščine na posebej pripravljenih modelih in na svoji obleki in obutvi. • Pri naglušnih in gluhih učencih uporabljamo kretalni govor za posamezne dele oblačil in obutve.
SKRB ZA VARNOST IN ZDRAVJE			
<p>Učenci :</p> <ul style="list-style-type: none"> • sporočajo osnovne potrebe, bolečino • prepoznajo bolečino in sporočijo, da jih nekaj boli • spoznajo potrebo po rednem umivanju rok, tuširanju, čiščenju zob • spoznavajo nevarnosti vroče hrane, vročih predmetov, ostrih predmetov • spoznavajo nevarnosti pri hoji po stopnicah, po cesti • spoznajo nevarnosti metanja predmetov v sošolce 	<ul style="list-style-type: none"> • z gestami in drugimi kretnjami izražajo želje, potrebe, bolečino • • • umivajo roke, se tuširajo • umivajo zobe • • tipajo vročo hrano, posodo, škarje • vadijo hojo po stopnicah, po cesti • opazujejo in opisujejo sliko, ki prikazuje nevarnost metanja predmetov 	Skrb za lastno varnost	<ul style="list-style-type: none"> • Učitelj skrbno opazuje, beleži otrokovo vedenje, prepoznava njegove vedenjske vzorce in razna nebesedna sporočila • Veliko pozornosti posvetimo vzpodbujanju učencev k vsem aktivnostim v skrbi za svoje zdravje. Na ta način učenci že v 1. stopnji skrbijo za svoje zdravje in se varujejo pred poškodbami. • Učenci naj se aktivno vključijo v tekmovalno akcijo za zdrave zobe • Vzpodbujamo učence k aktivnemu vključevanju v minuto za zdravje, v športne aktivnosti s ciljem vzdrževanja zdravja.
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo in imenujejo zdravnika • spoznajo in imenujejo 	<ul style="list-style-type: none"> • obiščejo zdravnika in zobozdravnika, se z njima 	Zdravnik, zobozdravnik	<ul style="list-style-type: none"> • Učenci naj se učijo čim večje samostojnosti, zato naj

<p>zobozdravnika</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo pravila vljudnostnega vedenja 	<p>pogovarjajo</p> <ul style="list-style-type: none"> • opazujejo slike, ki prikazujejo delo zdravnika in zobozdravnika, opisujejo slike 		<p>obiščejo zdravnika in zobozdravnika. Na ta način že zelo zgodaj odpravljajo strah pred zdravnikom in zobozdravnikom.</p>
POMLAD			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • občutijo toploto sonca • opazujejo barve • doživljajo značilnosti pomladi • spoznavajo značilnosti pomladi 	<ul style="list-style-type: none"> • za krajši čas se nastavijo toploti pomladnega sonca • pokrivajo se s platni različnih barv, vodeno uporabljajo barve v različnih tehnikah • opazujejo, zaznavajo značilnosti pomladi v naravi z vsemi čutili • imenujejo značilnosti pomladi • poslušajo enostavno zgodbico o pomladi 	Pomlad se prebuja	<ul style="list-style-type: none"> • Nad učenčevo posteljo lahko namestimo mobile v barvah in oblikah pomladnega cvetja • V aktivno opazovanje značilnosti pomladi v naravi vključimo vse učence, še posebej veliko pozornosti posvetimo učencem s kombiniranimi motnjami.
<ul style="list-style-type: none"> • opazujejo nabrano pomladansko cvetje • spoznavajo prve znanilce pomladi • primerjajo prve znanilce pomladi • spoznavajo primeren odnos do cvetlic • spoznavajo barve • spoznanja izražajo s pomočjo giba • ločijo prve znanilce pomladi od drugih cvetlic 	<ul style="list-style-type: none"> • obiščejo travnik • trgajo cvetlice in jih prinašajo v učilnice • pokažejo cvetlice, jih imenujejo in s pomočjo opišejo • nalivajo vodo v vazo • dajejo cvetlice v vazo z vodo • barvajo cvetlice • ponazarjajo gibanje cvetlic, trav • med cveticami izberejo zvončke, trobentice 	Pomlad na travniku	<ul style="list-style-type: none"> • Učenci naj imajo dovolj možnosti, da opazujejo in doživljajo travnik z vsemi čutili, zato naj obiščejo bližnji travnik. • V učenčevo neposredno okolico namestimo cvetje. • V učilnici skupaj s specialnim pedagogom pripravijo pomlad v peskovniku in na flanelografu..
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo vrt in opravila na vrtu 	<ul style="list-style-type: none"> • tipajo zemljo • opazujejo in opisujejo opravila na vrtu • opazujejo in opisujejo vrečke s 	Pomlad na vrtu	<ul style="list-style-type: none"> • Učenci naj imajo dovolj možnosti in časa za opazovanje bližnjega vrta Vrt naj opazujejo in doživljajo z

<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo vrtno orodje • spoznanja izražajo s pomočjo giba 	<p>semeni</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokažejo vrtno orodje • polagajo droben material po narisani obliki vrtnega orodja • sestavljajo orodje po delih • med vrtnim orodjem izberejo lopato • ponazarjajo lopatenje zemlje, sejanje, saditev 		<p>vsemi čutili.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Učenci s težjimi in težkimi motnjami sodelujejo na nivoju opazovanja drugih pri vrtnih opravilih..
<ul style="list-style-type: none"> • opazujejo njivo • spoznajo njivo, oranje s plugom • spoznajo traktor 	<ul style="list-style-type: none"> • obiščejo njivo, • tipajo zemljo • opazujejo in opisujejo opravila na polju, traktor • opazujejo in opisujejo slike • razvrščajo slikovni material • med kmetijskimi stroji izberejo traktor 	<p>Pomlad na polju</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Polje naj spoznajo v naravi, zato naj obiščejo bližnjo kmetijo, kjer si ogledajo njivo, opravila na polju in traktor.
ŽIVALI			
<p>Učenci :</p> <ul style="list-style-type: none"> • zaznavajo domače živali • spoznajo domače živali • prepoznajo in imenujejo domače živali • prepoznajo plišaste živali s tipom • spoznajo in imenujejo dele telesa • spoznajo bivališča domačih živali • spoznajo in imenujejo hrano • prepoznajo domače živali po oglašanju • spoznanja o živalih izražajo s pomočjo giba 	<ul style="list-style-type: none"> • obiščejo kmetijo in opazujejo domače živali s pomočjo vseh čutil • v učilnici se igrajo s plišastimi živalmi • sestavljajo in razstavljajo živali po delih, ugotavljajo kateri del manjka • k domačim živalim izberejo ustrezno bivališče in hrano • s pokritimi očmi poslušajo oglašanje živali • ponazarjajo gibanje živali in hranjenje 	<p>Domače živali v stanovanju</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Opazovanje naj poteka na konkretnem nivoju - neposreden stik z živaljo. • Če ima kdo od učencev doma katero od domačih živali, jo prinese v učilnico in pokaže sošolcem. • Vzpodbujamo razvoj pozitivnih čustev do živali. • Gibalno oviranim učencem omogočimo stik z domačimi živalmi. Če želi, naj poboža žival.

<ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo nevarnosti v stiku z domačimi živalmi • spoznavajo primeren in strpen odnos do domačih živali in skrb za domače živali 	<ul style="list-style-type: none"> • poslušajo kratke zgodbe o domačih živalih • opazujejo slike, video posnetke o živalih 		
PROMET			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • doživijo vožnjo z avtomobilom • poslušajo zvoke avtomobila • zaznavajo promet na cesti • prepoznajo in pokažejo cesto, pločnik, sprehajalno pot • zaznajo prometna sredstva na cesti • opazujejo promet v gibanju • usmerijo pogled na avto, ki se premika • prepoznajo in imenujejo še ostala prometna sredstva na cesti • znajo primerjati prometna sredstva po velikosti 	<ul style="list-style-type: none"> • odidejo na učni sprehod v okolico šole in doživljajo promet • ogledajo si sprehajalne poti, pločnike, ceste • ogledajo si filme in fotografije s prometnimi vsebinami • med slikami prometnih sredstev izberejo avtomobil 	Prometna sredstva na cesti	<ul style="list-style-type: none"> • Učencu omogočimo vožnjo z avtomobilom. • Na učnem sprehodu učence vzpodbujamo k opazovanju, jim pripovedujemo o situacijah na cesti in jih opozarjamo na nevarnosti v prometu. • Učenci naj imajo dovolj možnosti igranja z igračami, ki predstavljajo različna prometna sredstva v razredu. • Vzpodbujamo strpne medsebojne odnose.
<ul style="list-style-type: none"> • prepoznajo, pokažejo in imenujejo glavne dele avtomobila • spoznajo pravilno sedenje v avtomobilu • spoznajo pomen varnostnega pasu v avtomobilu • spoznajo tricikel 	<ul style="list-style-type: none"> • opazujejo parkirane avtomobile • ponazarjajo varno vožnjo v osebнем avtomobilu • igrajo igro vlog z avtomobilčki v razredu • pripenjajo se z varnostnim pasom • vozijo tricikel, zavijajo levo, desno 	<p>Glavni deli avtomobila</p> <p>Tricikel</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učenci s težjimi in težkimi motnjami samo spontano opazujejo avto. • Prva pravila pomembna za lastno varnost med vožnjo v avtomobilu, naj spoznavajo že med igro v razredu. • Z vožnjo tricikla pridobivajo izkušnje pomembne za orientacijo v prostoru in za varnost v prometu.
<ul style="list-style-type: none"> • opazujejo promet v mestu • spoznajo nevarnosti v 	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznajo, pokažejo in 	Varnost v prometu	<ul style="list-style-type: none"> • Z improvizacijo prometne situacije v razredu naj

<p>prometu</p> <ul style="list-style-type: none"> v spremstvu spoznajo pravila hoje po cesti in pločniku spoznajo pomen nošenja rumene rutice in kresničk 	<p>imenujejo, cesto, pločnik prehod za pešce</p> <ul style="list-style-type: none"> v različnih prometnih situacijah vadijo skupaj z učiteljem/jico. hojo po pločniku in prečkanje ceste nosijo rumeno rutico ogledajo si primerne fotografije, filme in se pogovarjajo 		<p>spoznajo pojme, ki so potrebni za orientacijo v prometu.</p>
<ul style="list-style-type: none"> spoznajo avtobusno postajo 	<ul style="list-style-type: none"> obiščejo avtobusno postajo vozijo se z avtobusom v bližnjo okolico 	Avtobusna postaja	<ul style="list-style-type: none"> Učenci naj se učijo primernega vedenja na avtobusu.
POKLICI			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> vedo, da starši hodijo v službo spoznajo osebe iz okolja na osnovi poklica spoznajo delo učiteljice spoznajo delo zdravnice <u>vedo povedati bistvo poklica učiteljice in zdravnice?</u> vljudno pozdravijo ob vstopu in bo odhodu iz razreda, bolnice in lekarne opazujejo tudi drugo delo posameznikov v otrokovem okolju in ga posnemajo 	<ul style="list-style-type: none"> pogovarjajo se, kaj delajo starši v službi . opazujejo delo svoje učiteljice in povedo, kaj dela učiteljica v razredu obiščejo ambulanto ali otroški oddelek pri bolnici pogovarjajo se z zdravnico poslušajo zgodbe o bolnem otroku z razdelitvijo vlog se igrajo v improvizirani ambulanti in ob tem razvijajo human odnos do bolni 	<p>Učiteljica</p> <p>Zdravnica</p>	<ul style="list-style-type: none"> Z učenci s težjimi in težkimi motnjami te vsebine v prvi stopnji še ne obravnavamo. Učitelj naj izhaja iz poklicev, ki so učencem najbližji. Ob obisku naj se zdravnica pogovarja z otroki. Ob igri vlog učitelj/ica vzpodbuja učence k sočutju, pomoči in pravilnemu odnosu do bolnega.
POLETJE			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> doživljajo ugodje ob vodenem plavanju 	<ul style="list-style-type: none"> učenci se škropijo z vodo, pijejo sok 	Značilnosti poletja	<ul style="list-style-type: none"> Znanje o poletju pridobivajo učenci predvsem v naravi, v

<ul style="list-style-type: none"> • doživljajo ugodje ob ustrezni ohladitvi • zaznavajo barve poletja • spoznavajo značilnosti poletja in spremembe v naravi • utrjujejo barve • spoznavajo pomen nošenja poletnih oblačil • spoznavajo nevarnost sončnih opeklin in zaščito pred njimi 	<ul style="list-style-type: none"> • obišejo bazen, odidejo na morje • prekrivajo se z barvnimi platni in doživljajo barvitost poletja • naredimo mobile v barvah in oblikah značilnih za poletje • gredo na učni sprehod v naravo • zaznajo in pokažejo značilnosti poletja v naravi, na slikah • za učne sprehode se vremenu primerno oblečejo in zaščitijo pred soncem 		<p>neposrednem opazovanju, dotikanju, okušanju.</p> <p>Aktivnosti lahko počnejo s pomočjo, samostojno ali so vodene gleda na učenčevo motnjo.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • okušajo poletne sadeže in utrjujejo barve • spoznavajo sadeže in dele sadežev • spoznajo, da je uživanje sadja zdravo • spoznajo, da je treba sadje pred uporabo dobro oprati • spoznajo, da ne smejo pojediti koščice 	<ul style="list-style-type: none"> • jedo sadje, • opazujejo, trgajo in okušajo sadje • sortirajo sadje po barvah • umivajo sadje • razvrščajo koščice po ravni črti 	Sadje	<ul style="list-style-type: none"> • Učitelj opozarja učence, da ne pojedjo koščice.
<ul style="list-style-type: none"> • travnik doživljajo z vsemi čutili • spoznajo, da trgamo male količine cvetlic • vedo, da travnik ni mesto za odlaganje smeti • oblikujejo odnos do cvetlic • spoznajo, da se trava poleti kosi 	<ul style="list-style-type: none"> • odidejo na učni sprehod • gibajo se po visoki travi in opazujejo različne trave in cvetlice • trgajo travo, cvetlice • ogledajo si trave in cvetlice na video filmu • v razredu naredijo cvetni aranžma 	Travnik	<ul style="list-style-type: none"> • Znanje o travniku pridobivajo učenci predvsem v naravi, v neposrednem opazovanju, dotikanju. • Kjer koli je mogoče vplivamo na ekološko osveščenost učencev.
<ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo živali na travniku 	<ul style="list-style-type: none"> • sledijo živalim s pogledom 	Travniške živali	

<ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo pravilen odnos do živali na travniku 	<ul style="list-style-type: none"> • poslušajo preproste zgodbe o cvetlicah in o živalih na travniku • prepoznajo metulja na sliki in ga opišejo • igrajo se igre vlog metuljev • poslušajo brenčanje čebel • barvajo delovne liste 		
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo, da imamo poleti počitnice • spoznajo, kaj počnejo v času počitnic 	<ul style="list-style-type: none"> • izbirajo slike, ki prikazujejo aktivnosti med počitnicami 	Počitnice	<ul style="list-style-type: none"> • Vsebine izkoristimo za pripravo dramatizacij in raznih pesmic o poletju.
PRAZNIKI			
<ul style="list-style-type: none"> • doživijo praznovanja kot prijetno čustveno izkušnjo • znajo izraziti voščilo • znajo se zahvaliti za darilo in voščilo • oblikujejo pozitivne medsebojne odnose • sodelujejo pri praznovanju rojstnega dneva šole, zavoda 	<ul style="list-style-type: none"> • praznujejo rojstni dan v skupini na različne načine • sodelujejo pri urejanju prostora pred pogostitvijo in pri pospravljanju • pripravljajo darila • rojstni dan zavoda, šole praznujejo s sklopu celotne šole 	<p>Moj rojstni dan</p> <p>Rojstni dan šole, zavoda</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Glede na praznovanja v celotnem šolskem letu, naj učitelj pri učencih razvija orientacijo v času.
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo pokopališče, grob, svečko in obnašanja ob grobu 	<ul style="list-style-type: none"> • obišejo najbližje pokopališče • postavijo svečko na grob 	1. november - Dan spomina na mrtve	
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo pomen praznika božič in sporočila božiča: mir, toplina, razumevanje, prijateljstvo • vedo, da božič praznujemo pozimi • znajo izraziti božično in novoletno voščilo 	<ul style="list-style-type: none"> • doživljajo božič s postavljanjem božičnega drevesa • s pomočjo izdelajo božično novoletni okrask • s pomočjo izdelajo božično novoletno voščilnico • praznujejo novo leto v šoli, zavodu, doma 	<p>25.december – božič</p> <p>1. januar - novo leto</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učenčev domišljjski in čustveni svet naj obogatita z svojim obiskom Božiček in dedek Mraz • Božič naj praznujejo v skladu z družinsko tradicijo.
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo masko 	<ul style="list-style-type: none"> • v šoli se našemijo in sodelujejo 	Pust	<ul style="list-style-type: none"> •

	na zabavi		
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo velikonočne simbole 	<ul style="list-style-type: none"> • s pomočjo izdeluje simbole značilne za velikonočni praznik 	Velika noč	<ul style="list-style-type: none"> • Veliko noč naj praznujejo v skladu z družinsko tradicijo.

3.1.2 DRUGA STOPNJA

OPERATIVNI CILJI	PRIMERI DEJAVNOSTI	PREDLAGANE VSEBINE	SPECIALNO DIDAKTIČNA PRIPOROČILA
SPOZNAVANJE OSEB V NAJBLIŽJEM OKOLJU			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zadržijo očesni kontakt • znano osebo poznajo in imenujejo z imenom • poznajo sošolce, osebe v šoli, zavodu • imenujejo učitelja z imenom in priimkom • predstavijo sebe z imenom in priimkom • opišejo posameznega sošolca • poznajo vlogo učitelja v skupini • navezujejo stike z vrstniki • spoznavajo pravila v razredu in v šoli 	<ul style="list-style-type: none"> • očesni kontakt odpiramo pri različnih igrah • vsakodnevno utrjujemo ime učiteljice • ob odhodu učenca domov pozorno imenujemo očeta, mamo • na raznih prireditvah skupaj z otrokom iščemo znane obraze sošolcev, učiteljev • ob aplikacijah in fotografijah opazujejo razlike in primerjajo, imenujejo družinske člane, učitelja • igrajo igro vlog učenci -učitelj • navezujejo in širijo stike z vrstniki, se imenujejo in izgovarjajo njihova imena 	<p>Človek –kot družabno bitje</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Za učenca poiščemo najlažje izgovorljivo besedo za ime učitelja ali sošolca. • Imenovanje je besedno ali z nadomestno komunikacijo, če učenec to zmore. • Preko celega leta usmerjamo pogovore in aktivnosti v razvijanje dobrih odnosov med ljudmi. • Spodbujamo in krepimo pozitivna čustva
VRTEC, ŠOLA, DOM (ZAVOD)			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo opremo, pripomočke, ki so značilni za določene prostore v šoli, zavodu • imenujejo predmete 	<ul style="list-style-type: none"> • z učenci obiščemo različne prostore v šoli, zavodu in tipamo, • ogledujejo pohištvo v prostorih in pripomočke, ki jih potrebujejo učenci pri izvajanju terapij 	<p>Oprema v učilnici</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učenci opremo uporabljajo spontano ali preko vodenja roke. • Učitelj naj bi preko

<ul style="list-style-type: none"> opišejo opremo v razredu 	<ul style="list-style-type: none"> odbirajo pohištvo v učilnici barvajo narisano pohištvo 		<p>sodelovanja z delovnimi in fizioterapevti pridobil osnovne prijeme za težje gibalno ovirane učence.</p>
<ul style="list-style-type: none"> spoznavajo šolske potrebščine, jih imenujejo in opišejo ustrezno uporabljajo šolske potrebščine 	<ul style="list-style-type: none"> določene šolske potrebščine polagajo, shranjujejo na različna mesta barvajo narisane šolske potrebščine podčrtajo šolske potrebščine 	Šolske potrebščine	<ul style="list-style-type: none"> Učence navajamo na doslednost in red.
<ul style="list-style-type: none"> se orientirajo v šoli prepoznajo določen prostor v šoli po dejavnosti navajajo se na uporabo vljudnostnih izrazov in primerno vedenje 	<ul style="list-style-type: none"> skupaj obiščemo vse prostore skupaj odnesemo v garderobne omarice obleko, odložimo dežnike, čevlje samostojno prinesejo malico iz kuhinje 	Šolski prostori	<ul style="list-style-type: none"> Poudarek je na postopnem obvladovanju ožjega in širšega šolskega prostora izhajajoč iz konkretnih situacij.
<ul style="list-style-type: none"> opišejo svojo pot v šolo poznajo za pešca pomembne prometne znake v okolici šole 	<ul style="list-style-type: none"> pogovarjamo se o načinu prihajanja in odhajanja učencev sprehodi po okolici šole, ogled pločnikov, cestnih prehodov, semaforjev 	Pot v šolo	<ul style="list-style-type: none"> Sprehod in ogled okolice šole organiziramo skupaj z policajem.
DRUŽINA			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> prepoznajo sebe v ogledalu med fotografijami prepoznajo svoj obraz prepoznajo člane svoje družine se predstavijo z imenom, priimkom povedo naslov stanovanja člane družine imenujejo z imeni ugotovijo, da so družine različne pasivno uporabljajo telefon poznajo vlogo matere in očeta v 	<ul style="list-style-type: none"> opazujejo svojo podobo v ogledalu gledajo fotografije predstavijo sebe in svoje starše – risba ob aplikacijah se pogovarjajo kaj kdo dela, doma poslušajo zgodbico o družinskih članih igrajo igro vlog telefonski pogovor 	Jaz in moja družina	<ul style="list-style-type: none"> Omogočimo veliko ogledalo, kjer je mogoče opazovati celotno telo. Člane družine prepoznajo v konkretni situaciji, na video posnetku in kasneje na fotografiji. Poudarek je na ustvarjanju pozitivne klime, dobrega sodelovanja in razumevanja med družinskimi člani.

družini			
STANOVANJE			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznajo prostore v stanovanju • imenujejo pohištvo v stanovanju • znajo rokovati z določenimi gospodinjskimi aparati • poznajo nevarnosti pri uporabi gospodinjskih aparatov v kuhinji 	<ul style="list-style-type: none"> • v šolski učni kuhinji spoznajo osnovne gospodinjske aparate in nevarnosti v kuhinji • obišejo trgovino z pohištvom • ob fotografijah in drugih aplikacijah ugotavljajo, kaj vse od prikazanega imajo doma 	Bivalni prostori	<ul style="list-style-type: none"> • V konkretnih situacijah spoznajo namembnost prostorov. • Poudariti moramo nevarnosti ob rokovanju z gospodinjskimi pripomočki.
<ul style="list-style-type: none"> • prepoznajo svoj dom v konkretni situaciji, na video posnetku, fotografiji • prepoznajo zvoke • določijo smer poslušanega in prepoznanega zvoka 	<ul style="list-style-type: none"> • pokažejo svojo hišo, blok • poslušajo značilne zvoke, ki jih oddajajo predmeti iz določenih bivalnih prostorov 	Dom	<ul style="list-style-type: none"> •
ŠIRŠA OKOLICA			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznajo mesto, vas • pridobivajo osnove vljudnega, nemotečega vedenja • spoznajo osnovne značilnosti mesta in vasi • poznajo določene ustanove v mestu, vasi • poznajo ime kraja v katerem živijo • poznajo svojo šolo v mestu, vasi • naštejejo nekatere trgovine z živili 	<ul style="list-style-type: none"> • obišejo mesto in vas • obišejo enote zavoda • opazujejo video posnetke obiskanih krajev • obišejo različne ustanove • igrajo se v peskovniku, listajo slikanice, izdelujejo modele • igrajo igre vlog 	Moje mesto, vas	<ul style="list-style-type: none"> • Prepoznavanje krajev poteka od konkretnega k abstraktnemu - video posnetek, fotografija, risba. • Poudariti moramo skrb za čisto in zdravo okolje.

JESEN			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zaznavajo pomembnejše vremenske pojave, ki so značilni za jesen • zaznavajo barve jeseni • spoznajo glavne značilnosti jeseni • spoznavajo jesenska opravila 	<ul style="list-style-type: none"> • doživijo vremenske spremembe, zaznajo jih na svoji koži • udeležujejo se kratkih ekskurzij v naravo • udeležijo se jesenskega piknika • pokrivajo se z pobarvanimi rjuhami • gledajo , opazujejo značilnosti jeseni v knjigah, na slikah, diapozitivih, filmih • gledajo in opisujejo ilustrirane zgodbe • odbirajo primerno obleko za aktivnosti na prostem • opazujejo in po svojih sposobnostih pomagajo pri jesenskih opravilih 	značilnosti jeseni	<ul style="list-style-type: none"> • Izlete snemamo, fotografiramo. • Izleti so primerna aktivnost za doživljajsko učenje. • V prostore nameščamo jesenske plodove. • Plakati, slike in ostali did. material, ki ga uporabljamo v učilnici, mora prikazovati jesen čim bolj naravno. • Pri obravnavani temi izhajamo iz izkušenj učencev. • Udeležimo se različnih jesenskih aktivnosti, ki so organizirane v ustanovi in kraju.
<ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo, razlikujejo, imenujejo vrste sadja in spoznavajo drevesa • razlikujejo okuse • razlikujejo in prepoznajo sadeže po tipu • prepoznajo in imenujejo barve • razlikujejo vonje 	<ul style="list-style-type: none"> • obišejo sadovnjak • samostojno ali s pomočjo trgajo sadeže z drevesa • sadje pobirajo in sortirajo • okušajo plodove jeseni in se ob tem učijo primernega hranjenja • v učilnici izvajajo igre in aktivnosti v katerih uporabljajo jesenske sadeže in okušajo in vonjajo • izbirajo, gledajo slike in izdelujejo plakate • igrajo se tržnico 	Jesensko sadje	<ul style="list-style-type: none"> • Če učenci ne morejo uživati koščkov sadja ga lahko skupaj z njim pretlačimo in mu ponudimo. • Pri hranjenju je priporočljivo sodelovanje z medicinskim in negovalnim osebjem, predvsem pri motorično oviranih učencih. • Velik poudarek je na učenju primernega hranjenja. • Učence vzpodbujamo k primernemu vedenju v naravi.
<ul style="list-style-type: none"> • okušajo zelenjavo 	<ul style="list-style-type: none"> • grizejo zelenjavo 	vrtni in poljski	<ul style="list-style-type: none"> • Priporoča se sodelovanje z

<ul style="list-style-type: none"> • prepoznajo, imenujejo zelenjavo v naravnem okolju • spoznajo jesenska opravila na vrtu • prepoznajo različne prostore, kjer raste zelenjava • razlikujejo kuhano in surovo zelenjavo • 	<ul style="list-style-type: none"> • jedo pretlačeno ali naribano zelenjavo • obišejo vrt in polje in opazujejo zelenjavo • prepoznajo in imenujejo zelenjavo • opazujejo zelenjavo na slikah, aplikatih • sodelujejo pri opravilih na šolskem vrtu • v učilnici izvajajo različne igre 	<p>pridelki</p>	<p>medicinskim in negovalnim osebjem, predvsem pri motorično zelo oviranih učencih.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Učence peljemo na vrt in polje. • Učence vzpodbujamo, da jedo čim več zelenjave.
<ul style="list-style-type: none"> • doživljajo gozd z vsemi čutili • spoznajo in imenujejo gozd • spoznavajo listnata in iglasta drevesa • razlikujejo iglasta in listnata drevesa • • spoznavajo plodove dreves • • razlikujejo plodove • • • 	<ul style="list-style-type: none"> • obišejo gozd, park in opazujejo in imenujejo drevo, drevesa, gozd • iščejo, nabirajo plodove dreves • naravni material prinesejo v učilnico • tipajo listje, iglaste vejice smreke, kostanjevo ježico • tipajo in občutijo razliko med plodovi • v učilnici z naravnim materialom izvajajo različne igre • na aplikatih, slikah izbirajo listnata, iglasta drevesa in plodove dreves 	<p>Gozd jeseni</p>	<p>.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo gozdne živali v naravnem okolju • vedo, da je gozd okolje, kjer živijo gozdne živali • prepoznajo, razlikujejo, imenujejo gozdne živali • pokažejo dele telesa posameznih živali • prepoznajo vrste hrane s katero se hranijo živali 	<ul style="list-style-type: none"> • odidejo v gozd • obišejo lovsko kočo • opazujejo živali v gozdu in preparirane živali • opazujejo slike, aplikate, plakate, filme • izvajajo različne vaje in igre • posnemajo oglašanje živali • sodelujejo pri hranjenju živali • 	<p>Gozdne živali</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gozdne živali opazujejo v naravnem okolju (narava, živalski vrt).

<ul style="list-style-type: none"> • razvijajo izražanje s pomočjo giba 	<ul style="list-style-type: none"> • posnemajo gibanje živali 		
ORIENTACIJA V ČASU IN PROSTORU			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poslušajo različne zvoke in tiktakanje ur • pridobivajo vizualne izkušnje tema / svetloba • spoznavajo, imenujejo dele dneva • spoznavajo in imenujejo uro • razlikujejo nekatere vrste ur • vedo, koliko je ura ob različnih dnevnih aktivnostih • poznajo pozdrave posameznih delov dneva • pravilno pozdravijo 	<ul style="list-style-type: none"> • obišejo urarja • poslušajo glasbeno pravljico • pokrivamo se s črnim platnom...igra dan/noč, ki jo v celoti vodi učitelj • moj dan spoznavajo preko različnih iger • od doma prinesejo različne ure • izdelujejo ure • opazujejo, gledajo različne knjige, plakate • gledajo film in imenujejo dnevne čase • ob različnih priložnostih se učijo pravilnega pozdravljanja 	<p>Moj dan</p> <p>Ura</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učenci spoznavajo dele dneva v okviru različnih dejavnosti in aktivnosti . • Učence učimo pravilnega pozdravljanja. • Dejavnosti izvajamo vsak dan.
<ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo dneve v tednu in različne aktivnosti v razredu • poznajo nekaj časovnih pojmov 	<ul style="list-style-type: none"> • opazujejo aktivnosti v razredu in jih povezujejo z dnevi v tednu • imenujejo dneve v tednu in aktivnosti v določenem dnevu • igrajo se različne igre • izdelujejo plakate • utrjujejo pravila lepega vedenja 	<p>Naš urnik</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aktivnost izvajamo vsak dan.
<ul style="list-style-type: none"> • razlikujejo in imenujejo prostorske odnose • poznajo prostorske odnose • razlikujejo prostorske odnose 	<ul style="list-style-type: none"> • igrajo se različne igre, preko katerih spoznavajo, se učijo in utrjujejo prostorske odnose • imenujejo prostorske odnose 	<p>Prostorski odnosi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Prostorske odnose spoznavajo pri izvajanju različnih dejavnosti različnih področij.
ZIMA			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • doživljajo značilnosti zime 	<ul style="list-style-type: none"> • opazujejo sneženje 	<p>Značilnosti zime</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Doživljanje vremenskih pojavov zime naj bo

<ul style="list-style-type: none"> • pridobivajo izkušnjo toplo/ mrzlo • zaznavajo belo barvo • spoznavajo glavne značilnosti zime • spoznajo pojme povezane z zimo 	<ul style="list-style-type: none"> • tipajo ledene sveče • na koži občutijo mrzel veter • sneg in led prijemajo, se ga dotikajo, ju preizkušajo in tako spoznavajo osnovne lastnosti • uporabljajo belo barvo • igrajo se na snegu • imenujejo sneg, led in mrzlo je • listajo knjige in opisujejo slike, aplikate, plakate, • gledajo filme, risanke 		<p>omogočeno na konkretnem nivoju in ne samo na osnovi opisovanja.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo ptice, krmilnico in hrano za ptice • spoznavajo gozdne živali • razlikujejo živali, ki zimo prespijo in živali, ki zime ne prespijo • spoznavajo hrano za gozdne živali 	<ul style="list-style-type: none"> • s pomočjo hranijo ptice • opazujejo, imenujejo nekatere ptice pozimi, krmilnico, gozdne živali • pticam natrosijo hrano • v krmilnico za gozdne živali nesejo primerno hrano • gledajo slike, plakate, knjige • podčrtajo živali, ki prespijo • gledajo filme o skrbi za živali pozimi 	<p>Živali pozimi in skrb za živali</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vzpodbujamo učence, da primerno skrbijo za živali.
<ul style="list-style-type: none"> • doživljajo sproščenost in ugodje ob zimskih igrah na snegu • spoznajo zimske športe in druge aktivnosti na snegu • spoznajo nevarnosti pri aktivnostih na snegu • spoznajo potrebne pripomočke in športno obleko za imenovane zimske športe 	<ul style="list-style-type: none"> • izvajajo različne aktivnosti na snegu in nudijo pomoč sošolcem pri vključevanju v različne aktivnosti • imenujejo nekaj zimskih športov • gledajo TV prenose zimskih športov 	<p>Zimsko veselje</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učence vzpodbujamo, da so pri zimskih športih aktivni, da znajo skrbeti za svojo varnost in varnost drugih.
<p>ČLOVEŠKO TELO</p>			

<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • samostojno ali s pomočjo premikajo imenovane dele telesa • pokažejo imenovan del telesa na sebi, na drugi osebi • na primeren način sporočajo lakoto, žejo • spoznajo dele telesa <ul style="list-style-type: none"> • spoznajo funkcije delov telesa • 	<ul style="list-style-type: none"> • učenci sledijo navodilu specialnega pedagoga • vključujejo se v sproščanje, masažo z eteričnimi olji • glavne dele telesa spoznavajo, imenujejo in opisujejo preko lastne aktivnosti, na lutki, na plakatu • opazujejo funkcije glavnih delov telesa in imenujejo glavne funkcije telesa • izvajajo različne igre in gibalne vaje 	<p>Deli telesa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Priporočljiva je uporaba eteričnih olj, ogledala. • Učitelj opazuje tudi učenčeva nebesedna sporočila, in jih navaja na besedno sporočanje osnovnih potreb.
<ul style="list-style-type: none"> • uporabljajo svoja čutila • spoznajo čutila • spoznavajo funkcije imenovanega čutila <ul style="list-style-type: none"> • vedo, da jih čutila lahko opozorijo na nevarnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • obiščejo prostore, ki omogočajo multisenzorno zaznavanje • čutila opazujejo, imenujejo in opisujejo preko lastne aktivnosti • čutila spoznavajo, imenujejo in opisujejo tudi na sošolcu, na učitelju/ici na aplikatu, na sliki • ob gledanju videoposnetkov slik, fotografij prepoznavajo nevarnosti, katerim se lahko izognemo, če aktivno »uporabljamo« čutila 	<p>Čutila in funkcije čutil</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učitelj naj omogoča učencem pogosto uporabo senzornih poti. Tako si pridobivajo .
<ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo notranje organe • • • • razlikujejo notranje organe • 	<ul style="list-style-type: none"> • pokažejo notranje organe na sebi, na sošolcu, na lutki, na aplikatu, na sliki • tipajo sebe, poslušajo • imenujejo notranje organe • izvajajo različne aktivnosti s pomočjo katerih spoznavajo osnovne značilnosti notranjih organov 	<p>Notranji organi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ta vsebina je za učence s težjimi in težkimi motnjami še prezahtevna.

<ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo spola glede na zunanje spolne organe • spoznavajo razlike med dečkom in deklico • razlikujejo dečka in deklico • 	<ul style="list-style-type: none"> • opazujejo drug drugega in se primerjajo med seboj • imenujejo deček (fant) in deklo • opišejo dečka • opišejo deklico • opazujejo, imenujejo, opisujejo slike, plakate, fotografije 	Deček in deklica	<ul style="list-style-type: none"> • Učitelj/ica naj spoštuje zasebnost učencev.
UČENČEVA OBLEKA			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opazujejo, tipajo svoja oblačila in obutev • spoznajo, imenujejo obleko in spodnje perilo • • vadijo veščine zapenjanja, odpenjanja gumbov, zavezovanja, odvezovanja vezalk • razlikujejo obleko deklic in fantov • ugotavljajo barve, velikosti, • • spoznajo obleko in obutev, ki se nosi v različnih letnih časih • spoznajo kako se zloži pullover, majica • spoznavajo materiale, iz katerih je sešita obleka • upoštevajo red v garderobi • spoznavajo in imenujejo različne vrste obutve • spoznajo pribor za čiščenje čevljev 	<ul style="list-style-type: none"> • učitelj v vsakodnevnih situacijah opisuje oblačila, omogoča rokovanje z njimi • obleko, spodnje perilo in obutev opisujejo na sebi, na sošolcih in učitelju/ici • zapenjajo, odpenjajo gumbe, zavezujejo, odvezujejo vezalk • • na modelu deklice in fanta polagajo različne kose oblačil • sortirajo obleko po barvah, velikosti • sortirajo obleko glede na letne čase, glede na spol • zlagajo oblačila, gledajo se v ogledalo • tipajo materiale iz katerih je obleka, imenujejo volno • odlagajo obleko in obutev na ustrezno mesto in pospravljajo garderobo • sortirajo čevlje, copate • čistijo čevlje 	<p>Oblučila,</p> <p>Obutev</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pri vključevanju gibalno oviranih učencev v postopke oblačenja, slačenja, obuvanja in sezuvanja upoštevamo navodila fizioterapevta. • Učence vzpodbujamo k čim večji samostojnosti v oblačenju in slačenju, obuvanju in sezuvanju, k obešanju obleke v garderobi in odlaganju obutve v garderobi. • Skušajo naj skrbeti za svojo obleko in osebno urejenost • Veliko pozornosti posvečamo razvijanju veščin zapenjanja, odpenjanja, zavezovanja vezalk, zato nadaljujemo s temi zaposlitvami.
SKRB ZA VARNOST IN ZDRAVJE			

<ul style="list-style-type: none"> • izražajo bolečino • prepoznajo bolečino • spoznajo aktivnosti, ki jih izvajajo s ciljem, da skrbijo za zdravje • spoznajo aktivnosti s katerimi varujejo zdravje 	<ul style="list-style-type: none"> • s kretnjo opozorijo na bolečino • pokažejo in povedo kje jih boli in kako jih boli • pravilno in natančno si umijejo roke, se tuširajo • zamenjajo mokro obleko, • pijejo mlačne napitke, • zapirajo okna in vrata • veliko telovadijo, hodijo • podčrtajo aktivnosti, ki varujejo zdravje 	Skrb za svoje zdravje	<ul style="list-style-type: none"> • Zdrav način življenja naj učenci osvajajo ob vsakdanjem delu, zato vzpodbujamo učence k vsem opravilom, ki imajo za cilj skrb za zdravje in varovanje zdravja. • Učenci naj izvajajo minuto za zdravje v prezračenem prostoru. • Te aktivnosti naj postanejo del njihovega vsakdanjega življenja.
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo in imenujejo zdravo prehrano • uporabljajo že osvojeno znanje • • 	<ul style="list-style-type: none"> • obiščejo bio prodajalno • gledajo revije, plakate o zdravi prehrani in opisujejo slike • ogledajo film o mleku, sadju in zelenjavi • obkrožijo zdravo hrano, prečrtajo zdravju škodljivo hrano • sortirajo zdravo in zdravju škodljivo hrano 	Zdrava prehrana	<ul style="list-style-type: none"> • Poseben poudarek posvetimo zdravi prehrani, zato jih dnevno vzpodbujamo k uživanju sadja in zelenjave.
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo prehladna obolenja in aktivnosti za preprečevanje le teh • spoznajo značilne znake prehladnih obolenj 	<ul style="list-style-type: none"> • vsak dan izvajajo minuto za zdravje • opisujejo znake prehladnih obolenj • merijo temperaturo, • podčrtajo besede povezane s prehladnimi obolenji 	Bolezen, bolnik	<ul style="list-style-type: none"> • Veliko pozornosti posvetimo nevarnostim širjenja prehladnih obolenj, s ciljem, da učenci nevarnost širjenja spoznajo in ostanejo doma, ko zbolijo.

<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo zdravstveni dom • spoznajo zdravnika in zobozdravnika • spoznajo pravila vljudnostnega obnašanja v zdravstvenem domu 	<ul style="list-style-type: none"> • ogledujejo si zdravstveni dom in opisujejo posamezne prostore – šolska ambulanta, laboratorij • imenujejo prostore • igrajo igro vlog bolnik, zdravnik in se učijo strpnih medsebojnih odnosov 	Zdravstveni dom	<ul style="list-style-type: none"> • Učenci naj razvijajo čim večjo samostojnost, zato naj obišejo zdravstveni dom, kjer spoznajo šolsko ambulanto, laboratorij, šolskega zdravnika in zobozdravnika
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo lekarno in nekatera zdravila • vedo, da v lekarni kupimo zdravila 	<ul style="list-style-type: none"> • obišejo in opišejo lekarno • skuhamo čaj • kupijo zdravilo 	Lekarna	<ul style="list-style-type: none"> • K nakupu zdravil vzpodbujamo učence, ki so v stikih plašni.
POMLAD			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • doživljajo pomladne vremenske pojave • zaznavajo barve pomladi • • poznajo vremenske značilnosti pomladi • značilnosti izražajo s pomočjo giba • spoznanja o pomladi izražajo s telesom • • prepoznavajo naravne materiale s pomočjo tipa • uporabljajo pridobljeno znanje • 	<ul style="list-style-type: none"> • na sprehodih občutijo toploto sonca, padanje dežja • v parku opazujejo zelena drevesa in travo • uporabljajo kartonasto hišico, pobarvano z barvami • naštevajo značilnosti pomladi • gledajo slike in filme o pomladi • ponazarjajo gibanje cvetlic, dreves v vetru • dramaturgirajo vsebine pomladi • vzpostavljajo stike z drugimi, se učijo osnovnih načinov komuniciranja s svojim telesom • tipajo skrite naravne predmete in jih imenujejo • povezujejo narisane značilnosti pomladi z ustreznimi besedami • narisanim značilnostim dopolnjujejo manjkajoče dele • iščejo pare z vsebinami pomladi 	Značilnosti pomladi	<ul style="list-style-type: none"> • Poudarek je na opazovanju in spoznavanju značilnosti pomladi v naravnem okolju. • Stimuliranje z barvami izvajamo na večjih platnih, papirjih, izdelamo različne mobile v teh barvah... • Pomlad pripravimo tudi v peskovniku. • Uporabljamo računalnik in skupaj z učenci iščemo slike o pomladi preko interneta.
<ul style="list-style-type: none"> • opazujejo cvetje v vazi, domači 	<ul style="list-style-type: none"> • samostojno ali s pomočjo trgajo 	Travniki pomladi	<ul style="list-style-type: none"> • Igre s travo vodi učitelj.

<ul style="list-style-type: none"> • gredi • spoznajo cvetlice na travniku • spoznajo in imenujejo dele cvetlic • spoznajo pravilen odnos do cvetlic • spoznanja izražajo s pomočjo giba 	<ul style="list-style-type: none"> • cvetje na travniku • tipajo travo, vohajo cvetlice • med cveticami v vazi izberejo eno od cvetlic, jo opisujejo, imenujejo, utrjujejo barve, štejejo cvetlice • cvetlice sestavljajo po delih • k narisani obliki cvetlice položijo besedo, ki označuje posamezne dele cvetlice • nalivajo vodo v vazo in dajejo cvetlice v vodo • ponazarjajo dele cvetlic, cvetlice v vetru 		<ul style="list-style-type: none"> • Učencem omogočimo ogled bližnjega travnika, kjer bodo opazovali cvetlice z vsemi čutili . • Učencu s cerebralno paralizo pomagamo, da drži cvetlico v roki, jo tipa, vonja. • Za slabovidne učence in učence s cerebralno paralizo povečamo slikovni material.
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo opravila na vrtu in vrtno orodje • • uporabljajo pridobljeno znanje • • spoznajo in razlikujejo pojma sejanje, saditev • spoznajo in imenujejo rastline, ki se sejejo in rastline, ki sadijo 	<ul style="list-style-type: none"> • sodelujejo pri opravilih na vrtu • opazujejo, opisujejo in imenujejo opravila na vrtu in vrtno orodje • z gibi ponazarjajo opravila na vrtu • podčrtajo opravila na vrtu, vrtno orodje • ponazarjajo sejanje in saditev s pomočjo giba • sortirajo vrečke s semeni in sadike 	Pomlad na vrtu	<ul style="list-style-type: none"> • Učenci naj imajo dovolj možnosti opazovanja vseh opravil na vrtu v naravnem okolju, zato obišejo bližnji vrt. • Učenci s težjimi in težkimi motnjami sodelujejo s svojo prisotnostjo. • Omogočimo jim opazovanje posejanih in posajenih rastlin v učilnici.
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo opravila na polju • • spoznajo traktor • • spoznanja izražajo z gibi • spoznavajo nevarnosti pri delu s traktorjem 	<ul style="list-style-type: none"> • ogledajo si polje in imenujejo opravila na polju • opisujejo opravila na polju in traktor • ponazarjajo opravila na polju in delovanje traktorja • poslušajo enostavne zgodbe 	Pomlad na polju	<ul style="list-style-type: none"> • Pomlad na polju naj učenci doživijo z vsemi čutili, zato naj si ogledajo bližnje polje, vsa opravila na polju in traktor. • S pomočjo računalnika naj si preko interneta ogledajo

<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo rastline, ki se sejejo in rastline, ki se sadijo • razlikujejo rastline, ki se sejejo in rastline, ki se sadijo 	<ul style="list-style-type: none"> • sortirajo semena, sadike • sejejo semena in sadike s pomočjo • podčrtajo rastline, ki se sejejo 		<p>kmetijske stroje.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo sadna drevesa in cvetove na drevesih • spoznajo orodja, ki se uporabljajo v sadovnjaku • spoznanja o sadovnjaku izražajo s pomočjo giba • razlikujejo cvetove po barvah 	<ul style="list-style-type: none"> • opazujejo drevesa v sadovnjaku in jih imenujejo • opazujejo in tipajo veje s cvetovi • podčrtajo orodja • ponazarjajo dele drevesa, drevo v vetru, orodja s pomočjo giba • sortirajo cvetove po barvah, jih vonjajo 	Sadovnjak spomladi	<ul style="list-style-type: none"> • Tudi sadovnjak naj doživijo z vsemi čutili, zato naj obiščejo bližnji sadovnjak.
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo iglasta in listnata drevesa • razlikujejo iglasta drevesa od listnatih dreves • spoznavajo dele drevesa • spoznajo in razvijajo pozitiven odnos do dreves, do narave 	<ul style="list-style-type: none"> • opazujejo, tipajo, vonjajo in opisujejo posamezna drevesa, veje dreves • obkrožijo iglasta drevesa • sestavljajo drevo po delih, izberejo ime za dele drevesa • poslušajo zgodnico, ki vključuje pravila obnašanja v gozdu 	Pomlad v gozdu	<ul style="list-style-type: none"> • Učencem nudimo dovolj možnosti za doživljanje gozda, zato naj obiščejo bližnji gozd.
ŽIVALI			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pridobivajo osnovne izkušnje v stiku z domačimi živalmi • poznajo domače živali • spoznajo bivališča in mladiče domačih živali • prepoznavajo in imenujejo dele telesa • uporabljajo pridobljeno znanje 	<ul style="list-style-type: none"> • poslušajo oglašanje domačih živali, jih tipajo, vohajo • naštevajo domače živali, jih opisujejo, imenujejo oglašanje • izberejo živali, jih imenujejo in poiščejo ustrezno bivališče in mladiče • razstavijo in sestavijo domače živali • pokrivajo slike enakih živali • ugotavljajo, prepoznavajo in 	<p>Živali v stanovanju</p> <p>Domače živali na kmetiji</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učenci s težjo in težko motnjo v duševnem razvoju naj obravnavano temo vedno pričnejo v neposrednem okolju, s konkretnimi živalmi. • Učno snov razširimo in dodamo živali, ki živijo v hlevu. • Učence opozorimo učence na nevarnosti v ravnanju z živalmi. • Veliko pozornosti naj v stikih

<ul style="list-style-type: none"> • prepoznavajo živali po opisu, po oglašanju • spoznajo koristi domačih živali • spoznajo nevarnosti v ravnanju z domačimi živalmi 	<p>dopolnjujejo manjkajoče dele živali</p> <ul style="list-style-type: none"> • na delovnem listu povežejo enake živali • gibalno ponazarjajo domače živali • poslušajo oglašanje domačih žival, poslušajo uganke • gledajo video filme o koristi domačih živalih • podčrtajo nevarnosti v ravnanju z domačimi živalmi 		<p>z živalmi posvetimo učencem, ki so gibalno hiperaktivni.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uporabljamo računalnik za utrjevanje učnih vsebin o živalih preko interneta. • Za slabovidne učence in učence s cerebralno paralizo pripravimo prilagojene delovne liste.
PROMET			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo različna vozila • opazujejo premikajoče se vozilo • z vsemi čutili zaznavajo promet na cesti • zaznajo prometna sredstva na cesti 	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznajo in imenuje prometna sredstva na cesti • ločijo prometna sredstva po velikosti in namenu • ogledajo si slike in filme o prometnih sredstvih na cesti 	<p>Prometna sredstva na cesti</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vsebina je vezana na pridobivanje vizualnih izkušenj o prometnih sredstvih • Na učnem sprehodu učence vzpodbujamo k opazovanju in jim pripovedujemo o situacijah na cesti • Opozarjamo jih na nevarnosti v prometu • Iz varne razdalje opazujejo promet na cesti, poslušajo brnenje in ropot
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo kolo • osvajajo vožnjo s kolesom • spoznajo kolesarsko čelado 	<ul style="list-style-type: none"> • ogledajo si kolo, pokažejo in imenujejo dele kolesa, • postopno se učijo voziti s kolesom v zaščitenem okolju • uporabljajo čelado 	<p>Glavni deli kolesa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Otroci vozijo tricikel, kolo ali prirejeno kolo, zavijajo levo, desno in pridobivajo izkušnje pomembne za orientacijo v prostoru in v prometu

<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo železniško postajo • doživijo železniško postajo • ločijo tračnice od ceste • spoznajo vozovnico za vlak • spoznajo poklic strojevodja, sprevodnik 	<ul style="list-style-type: none"> • obišejo železniško postajo • opazujejo promet na železniški postaji, prepoznajo, imenujejo vlak; opišejo vlak • ob pomoči opravijo nakup vozovnice za vlak • peljejo se z vlakom • oblikujejo vlak iz različnega materiala • med slikami prometnih sredstev odbirajo slike vlaka • igrajo domine s prometnimi sredstvi 	<p>Železniška postaja Vlak</p>	<ul style="list-style-type: none"> • V razredu v igrah simulacije ponazarjajo vožnjo z vlakom, se učijo lepega vedenja na vlaku. • Učencem omogočimo vožnjo z vlakom.
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo nevarnosti v prometu • zavedajo se nevarnosti v prometu na cesti • spoznajo kako deluje svetlobni prometni znak - semafor • spoznajo križišče • spoznajo prometni znak 	<ul style="list-style-type: none"> • gledajo slike nesreč v časopisu • na učnem sprehodu prepoznajo, pokažejo in imenujejo prehod za pešce, pločnik, semafor, križišče • učijo se osnovnih prometnih pravil in previdnosti v prometu • učijo se varnega prehajanja ceste v semaforiziranem križišču (v spremstvu ali samostojno) • pokažejo, imenujejo in ločijo prometni znak od ostalih stvari v okolju • ogledajo si primerne filme in fotografije ter se o tem pogovarjajo • rešujejo preproste križanke 	<p>Varnost v prometu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Improviziramo situacijo v razredu, v kateri semafor ureja promet za pešce. • Učencem omogočimo učenje varnega prehajanja preko ceste. • Učenci se lahko igrajo raznih primernih didaktičnih iger, ki jih učitelj oblikuje sam. • V dramatiziranih igrah naj uporabljajo pojme pomembne za orientacijo v prometu (spredaj, zadaj, nazaj, naprej, hitro, počasi, levo, desno).
POKLICI			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • učenci vedo, da starši hodijo v službo oziroma opravljajo nek poklic 	<ul style="list-style-type: none"> • pogovarjajo se, kaj delajo starši v službi • obišejo pošto in opravijo nakup 	<p>Poštar</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Za učence s težjimi in težkimi motnjami je ta vsebina še prezahtevna. • Izhajamo iz neposrednega

<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo osebe iz okolja na osnovi poklicnega naziva: poštar, prodajalec • vedo povedati bistvo poklica poštar, prodajalec • posnemajo v igri delo navedenih • spoznajo vljudnostne izraze pri nakupovanju • spoznajo denar in njegovo vrednost • spoznajo in opazujejo dela posameznikov v okolju in ga posnemajo • spoznajo nevarnosti pri opravljanju posameznega poklica 	<p>razglednic</p> <ul style="list-style-type: none"> • povabijo poštarja na obisk • opazujejo delo prodajalca (prodajalke) v trgovini in na tržnici • opravijo nakup v trgovini in na tržnici • igrajo igro vlog • učijo se vljudnostnih izrazov pri nakupovanju • na slikah, fotografijah, ilustracijah ugotavljajo kaj kdo dela in kaj je po poklicu 	<p>Prodajalec</p>	<p>opazovanja in opisovanja poklicev.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pri nakupovanju v trgovini in pri improviziranih nakupih naj učiteljica opozarja učence na vljudno vedenje. • Učenci naj se seznanijo s pojmi: pošten, kraja. • Posamezen učenec naj spozna tudi poklic, s katerim se dnevno srečuje.
POLETJE			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo in doživljajo značilnosti poletja v bližnji okolici • spoznavajo, da si v poletni vročini pomagajo s pijačo, senco, vodo • doživljajo modro in rumeno barvo • spoznajo in utrjujejo barve 	<ul style="list-style-type: none"> • igrajo se z vodo • samostojno ali s pomočjo zalivajo gredo, rože • s pomočjo naredijo senčnik v modri in rumeni barvi • pokažejo značilnosti poletja v naravi • prepoznajo in pokažejo značilnosti poletja na sliki 	<p>Značilnosti poletja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Znanje o poletju pridobivajo učenci predvsem v naravi, v neposrednem opazovanju, dotikanju, okušanju. Aktivnosti lahko počnejo s pomočjo, samostojno ali so vodene gleda na učenčevo motnjo.
<ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo poletna oblačila • spoznajo nevarnost sončnih opeklin in zaščito pred njimi 	<ul style="list-style-type: none"> • izbirajo polena oblačila • na učne sprehode gredo vremenu primerno oblečeni in zaščiteni pred soncem 	<p>Poletna oblačila</p>	
		<p>Sadje</p>	

<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo, okušajo prve poletne sadeže • pridobivajo vizualne izkušnje ob rdeči barvi • spoznajo dele sadežev • vedo, da ne smejo pojediti koščice • spoznajo, da je treba sadje pred uporabo dobro oprati 	<ul style="list-style-type: none"> • obišejo sadovnjak, tržnico • jedo sadeže • uporabljajo rdečo barvo v različnih tehnikah • trgajo češnje, jih operejo, okušajo in spoznajo, da so sladke • v razredu ob slikah in raznih didaktičnih igrah prepoznajo in pokažejo češnje, dele češenj 		<ul style="list-style-type: none"> • Pri hranjenju se po potrebi posvetujemo z medicinskim osebjem.. • Učitelj/ica opozori in navaja učence, da je uživanje sadja zdravo.
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo in opazujejo travnik ter ga doživljajo z vsemi čutili • ločijo travo od cvetlice • spoznajo nekatere cvetlice in dele cvetlic • spoznavajo pravilen odnos do cvetlic • spoznajo, da se trava poleti kosi • ločijo travo od sena • spoznajo, da seno spravimo za zimo 	<ul style="list-style-type: none"> • odidejo na travnik • gibajo se po visoki travi in opazujejo različne trave in cvetlice • samostojno ali s pomočjo trgajo cvetlice in trave • v razredu naredijo cvetni aranžma • opazujejo košnjo trave in si ogledajo film o načinih košnje • na fotografijah izbirajo slike travnika • vsebine utrjujejo na računalniku 	Travniki	<ul style="list-style-type: none"> • Znanje o travniku pridobivajo učenci predvsem v naravi, v neposrednem opazovanju, dotikanju. • Učitelj opozori učence, da ne trgajo pretirane količine cvetja. • Kjerkoli je mogoče, učitelj vpliva na ekološko osveščenost učencev.
<ul style="list-style-type: none"> • opazujejo in spoznajo živali na travniku • spoznajo lastnosti živali • spoznajo med in njegov okus • spoznajo čebelnjak 	<ul style="list-style-type: none"> • sledijo živalim s pogledom • poslušajo živali • opazijo, prepoznajo in imenujejo živali • okušajo med • listajo knjige o živalih na travniku • prepoznajo živali na sliki, jih opišejo • poslušajo preproste zgodbe o cvetlicah in o živalih na travniku 	Živali	<ul style="list-style-type: none"> • opazovanje z vprašanji in razlago usmerja učitelj • Učitelj/ica vzgaja pozitiven odnos do čebel.

<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo, da imajo poleti počitnice • spoznajo, kaj počnejo v času počitnic 	<ul style="list-style-type: none"> • izbirajo slike, ki prikazujejo aktivnosti med počitnicami • opisujejo slike • 	Počitnice	<ul style="list-style-type: none"> • Učitelj/ica vodi pogovor o načinih preživljanja počitnic.
PRAZNIKI			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • občutijo praznično vzdušje • sodelujejo pri pripravah na rojstni dan • sodelujejo pri obdarovanju • poslušajo glasbo na temo določenega praznika • sodelujejo spoznajo pravila in dolžnosti pri praznovanju svojega rojstnega dne • znajo izraziti voščilo • znajo se zahvaliti za darilo, za voščilo • doživijo praznovanja kot prijetno čustveno izkušnjo 	<ul style="list-style-type: none"> • sodelujejo (s svojo prisotnostjo) pri vseh pripravah na praznik • praznujejo rojstni dan v skupini na različne načine (dogovor s starši) • sodelujejo pri urejanju prostora pred pogostitvijo in pri pospravljanju • pripravljajo darila • voščijo in sprejemajo voščila na sprejemljiv in kulturnen način 	Moj rojstni dan	<ul style="list-style-type: none"> • Glede na praznovanja v šolskem letu naj učitelj pri učencu razvija orientacijo v času.
<ul style="list-style-type: none"> • Spoznajo, kdaj in zakaj je rojstni dan šole, zavoda 	<ul style="list-style-type: none"> • rojstni dan zavoda, šole praznujejo v sklopu celotne šole • sodelujejo na proslavi 	rojstni dan šole, zavoda	
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo, zakaj je rojstni dan države 	<ul style="list-style-type: none"> • praznujejo rojstni dan države in sodelujejo na proslavi v šoli ali v domačem kraju 	25. junij – dan državnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Učitelj naj budi ljubezen do domovine.
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo pokopališče, grob, svečko in pravila obnašanja ob grobu 	<ul style="list-style-type: none"> • obišejo najbližje pokopališče • postavijo svečko na grob • se primerno vedejo 	1. november - Dan spomina na mrtve	
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo pomen praznika božič in sporočila božiča: mir, toplina, razumevanje, prijateljstvo • vedo, da božič praznujemo pozimi 	<ul style="list-style-type: none"> • s pomočjo izdelajo božično novoletni okrask in voščilnico • praznujejo novo leto v šoli, zavodu • gledajo filme z božično novoletno tematiko 	25.december – božič 1. in 2. januar - novo leto	<ul style="list-style-type: none"> • Učenčev domišljjski in čustveni svet naj obogatita z svojim obiskom Božiček in dedek Mraz. • Božič naj praznujejo v skladu z družinsko tradicijo.

<ul style="list-style-type: none"> • znajo na sprejemljiv način izraziti božično in novoletno voščilo 			
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo pomen kulturnega praznika 	<ul style="list-style-type: none"> • sodelujejo na kulturni prireditvi • za prireditve se primerno oblečejo 	8. februar- slovenski kulturni praznik	<ul style="list-style-type: none"> • V šoli se srečajo s kulturnim delavcem-
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo pomen maske, maskare 	<ul style="list-style-type: none"> • v šoli se našemijo in sodelujejo na pustni zabavi 	pust	<ul style="list-style-type: none"> • Sodelujejo lahko tudi na pustni zabavi v domačem kraju.
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo velikonočne simbole • vedo, da se velika noč praznuje spomladi • doživljajo sporočilo praznika 	<ul style="list-style-type: none"> • s pomočjo izdeluje simbole značilne za velikonočni praznik 	velika noč	<ul style="list-style-type: none"> • Veliko noč naj praznujejo v skladu z družinsko tradicijo.

3.1.3 TRETJA STOPNJA

OPERATIVNI CILJI	PRIMERI DEJAVNOSTI	PREDLAGANE VSEBINE	SPECIALNO DIDAKTIČNA PRIPOROČILA
SPOZNAVANJE OSEB V NAJBLIŽJEM OKOLJU			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uporabljajo očesni kontakt, kretnje za sporazumevanje • se odzovejo na svoje ime • poimenujejo sebe (besedno ali z uporabo nadomestne komunikacije) • pokažejo imenovano osebo • opišejo sebe • se ustrezno odzivajo na navodila 	<ul style="list-style-type: none"> • izvajajo igre, kjer se večkrat pojavi njihovo ime • v skupini pripravimo plakat z večjimi formati fotografij otrok in osebja • učenci opazujejo razlike in se primerjajo med seboj 	<p>Človek –kot družabno bitje</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Na osnovi učenčeve reakcije učitelj oceni, če se posameznik zares odzove samo na svoje ime. •
<ul style="list-style-type: none"> • pomagajo drugim v skupini • sprejemajo zadolžitve v okviru razreda 	<ul style="list-style-type: none"> • ob igri in različnih dejavnostih vzpodbujamo občutke za medsebojno pomoč, prijateljstvo • učenci vodeno in usmerjeno prevzemajo zadolžitve 	Prijateljstvo	<ul style="list-style-type: none"> • Preko leta in v različnih situacijah ustvarjamo klimo dobrega sodelovanja med dečki in deklicami in ne izključevanja iz skupinskega dela in iger.
<ul style="list-style-type: none"> • prepoznavajo čustva drugih ljudi. • poznajo osnovna pravila obnašanja med spoloma 	<ul style="list-style-type: none"> • opazujejo obrazno mimiko • obdarovanje ob rojstnih dnevih • pomagajo sošolcu pri oblačenju 	Odnos do sošolcev	
VRTEC, ŠOLA, DOM (ZAVOD)			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • po navodilih uporabljajo šolsko, zavodsko opremo • pokažejo več imenovanih predmetov v razredu, oddelku 	<ul style="list-style-type: none"> • obiščemo kabinete delovne terapije, fizioterapije, druge posebne prostore v hiši, spoznavamo uporabo 		<ul style="list-style-type: none"> • Opremo uporabljajo samostojno ali s pomočjo.

<ul style="list-style-type: none"> • imenujejo dva do pet predmetov • skrbijo za urejenost šolskih potrebščin, igrač, delovnega prostora • poznajo namembnost različnih prostorov v šoli • imenujejo in opišejo vse prostore v šoli 	<p>pripomočkov...</p> <ul style="list-style-type: none"> • pripomočke imenujejo besedno ali s pomočjo nadomestne komunikacije • odnesejo sporočila v sosednji razred, pisarno, določen kabinet 	Naša šola / prostori	<ul style="list-style-type: none"> • Učitelj pomaga in svetuje pri urejanju učnih listov, pripomočkov ter igrač • Izhajajoč iz konkretnih izkušenj učence navajamo na obvladovanje osebne varnosti in urejenosti šolskega prostora.
<ul style="list-style-type: none"> • poznajo, imenujejo večino osebja, ki se neposredno ukvarjajo z njimi • spoznajo druge delavce v šoli • poznajo imena učiteljev na šoli 	<ul style="list-style-type: none"> • med obiski kabinetov spoznavajo, imenujejo osebje • preko igre ugibanja oseb po osebnem opisu in opisu njihovih del, nalog, spoznavajo zaposlene na šoli 	Delavci na šoli	<ul style="list-style-type: none"> • Navajanje na odgovornost, doslednost in red.
<ul style="list-style-type: none"> • poznajo ime šole v katero hodi • poznajo nevarnosti v prometu in na poti v šolo 	<ul style="list-style-type: none"> • sprehodi v okolico šole • ogled sprehajalnih poti 	Varna pot v šolo	<ul style="list-style-type: none"> • Skupaj z policistom organiziramo ogled kritičnih točk v okolici šole.
DRUŽINA			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • na fotografiji družine pokažejo sebe • na fotografiji prepoznajo in pokažejo imenovane člane družine • med fotografijami pokažejo fotografijo svoje družine • sodelujejo pri igri z vlogami • poznajo vlogo staršev 	<ul style="list-style-type: none"> • od doma prinesejo fotografije • usmerjeno opazujejo fotografije 	Družina	<ul style="list-style-type: none"> • Uporaba fotografij je pri tej temi zelo dobrodošla metoda, primerno je da so fotografije večjih formatov, jasne in dobro pregledne. • Igro odigra učitelj ob pomoči drugih sodelavcev, dobrodošli so obiski staršev, starih staršev v skupini, pogovor z njimi...
<ul style="list-style-type: none"> • prepoznajo svoje sorodnike na 	<ul style="list-style-type: none"> • narišejo/ naredijo družinsko 	Jaz in moji sorodniki	

<ul style="list-style-type: none"> sliki osvojijo sorodstvene vezi ožjih družinskih članov imenujejo sorodnike aktivno in pasivno si dopisujejo z družino samostojno telefonirajo 	<ul style="list-style-type: none"> drevo s pomočjo fotografij ob pomoči učitelja v usmerjenem pogovoru o sorodstvu spoznavajo širše sorodnike praznujejo rojstni dan in pišejo voščilo na letovanjih pišejo, telefonirajo 		<ul style="list-style-type: none"> Razvijamo in krepimo strpnost do drugih, oblikujemo pozitivna čustva.. Pripravimo srečanja na katere povabimo čim več sorodnikov.
STANOVANJE			
<ul style="list-style-type: none"> na fotografiji prepoznajo, pokažejo stavbo v kateri živijo pokažejo, imenujejo posamezne bivalne prostore poznajo funkcijo vseh prostorov v hiši poznajo uporabnost gospodinjskih aparatov in se zavedajo nevarnosti poznajo svojo ulico, naselje. poznajo svoj naslov in tel.št doma poznajo ustanove v bližnji okolici doma 	<ul style="list-style-type: none"> sprehodijo se v bližino njihovega doma, če živijo v zavodu neposredno opazujejo okolico, naselje hiš, vrtove in jih primerjajo med seboj po velikosti in namembnosti ob slikah, delovnih listih opišejo dejavnosti v posameznih prostorih v šolski kuhinji si pripravijo napitek, jed živila kupijo v najbližji trgovini 	Zgradbe in prostori v zgradbah	<ul style="list-style-type: none"> Fotografija njihovega doma naj bo kar se da podobna realni situaciji. Izhajajoč iz neposrednih izkušenj, spodbujamo k odkrivanju preprostih povezav med bivanjskimi prostori in ožjo okolico. Poudarjati osebno varnost in zaščito.
<ul style="list-style-type: none"> poznajo pohištvo v stanovanjskih prostorih 	<ul style="list-style-type: none"> obiščejo salon pohištva, v konkretni situaciji pokažejo, imenujejo določeni kos pohištva iz reklamnega gradiva izrežejo kose pohištva, oblikujejo posamezne prostore... fotografijo kosa pohištva postavijo k ustrezni predstavitvi posameznih prostorov v stanovanju 	Pohištvo	<ul style="list-style-type: none">
ŠIRŠA OKOLICA			

<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prepoznajo, imenujejo kraj • poznajo osnove vljudnega vedenja na sprehodih, izletih • sledijo vodenemu opazovanju mesta, vasi, izložb... • sodelujejo pri nakupovanju • razlikujejo blok –hiša • razlikujejo cesta- ulica • prepoznajo ključne besede iz okolja • razlikujejo in opisujejo razlike med mestom in vasjo • poznajo pomen določenih ustanov v mestu, vasi • poznajo večja slovenska mesta • poznajo pravila primerne obnašanja na različnih prevoznih sredstvih, v javnih ustanovah in prireditvah 	<ul style="list-style-type: none"> • sprehodijo se v bližini šole, zavoda, enote zavoda • med sprehodi, izleti uporabljamo vljudnostne izraze • pogovorijo se o nakupovanju in željah • . • ob različnih ponazorilih, maketah, primerjajo in ugotavljajo razlike • vozijo se z avtobusom • obišejo javne ustanove, prireditve 	<p>Moj kraj , moje mesto</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vse učne sprehode posnamemo z video kamero. • Učitelj opisuje, usmerja otrokovo pozornost k določeni stavbi. • Ob neposrednih in konkretnih aktivnostih , opozarjamo, da veljajo v širši okolici določena pravila in katere velja upoštevati. • Poudarjati pravila primerne vedenja in osebne varnosti. • Upoštevati in spodbujati izkustvena znanja.
JESEN			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznajo vremenske pojave jeseni • občutijo pomembnejše vremenske pojave jeseni, jih pokažejo in imenujejo • prepoznajo letni čas • • • • • • spoznavajo, ugotavljajo in 	<ul style="list-style-type: none"> • v naravi opazujejo in doživijo značilnosti vremena • opazujejo odpadanje listja, pogosto deževno vreme, ugotavljajo, da je hladneje, omogočimo • značilnosti vremena opišejo s pomočjo slik, plakatov • spremljajo, poslušajo, berejo vremenske napovedi • izpolnjujejo vremenski koledar • izdelujejo plakate 	<p>Značilnosti jeseni</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Prepoznavanje letnih časov naj bo neposredno vezano na predhodno opazovanje • Izhajamo iz neposrednih izkušenj učencev. • Učence vzpodbujamo, da dnevno spremljajo vremenske napovedi.

<p>imenujejo razlike med vremenskimi pojavi poletja in jeseni</p>	<ul style="list-style-type: none"> • izdelajo plakat, na katerem primerjajo poletje in jesen 		
<ul style="list-style-type: none"> • poznajo posamezne sadeže • ločijo različne sadeže med seboj • ločijo sladko/ kislino • uporabljajo barve • poznajo sadovnjak, vinograd • razlikujejo pečkato in koščičasto sadje • poznajo pomen sadja in zelenjave za zdravje • spoznajo pomen medsebojnega sodelovanja in sodelovanje z drugimi ljudmi pri delu 	<ul style="list-style-type: none"> • obišejo sadovnjak, vinograd, tržnico • s pomočjo tipa ugotavljajo kateri sadež držijo v roki • imenujejo, opisujejo jesensko sadje • z različnimi dejavnostmi razlikujejo in imenujejo okuse in vonje • sodelujejo pri obiranju, pobiranju in sortiranju sadja • sadje lupijo, režejo in spoznavajo kaj ima sadež v notranjosti • pripravljajo jedi iz sadja • drevesa, vinsko trto, sadje spoznavajo na aplikatih, slikah • sprejemajo in izpolnjujejo določene zadolžitve • izdelajo plakate 	<p>Sadje</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Spoznavanje in ločevanje sadežev lahko poteka po metodi Funkcionalnega učenja (K. Stroh, T. Robinson, 1998) v smeri od nameščanja, do urejanja v pare, razvrščanja... • Uporaba barv naj bo čimbolj pogosta, na večji površinah, z različnimi tehnikami, opazovane naj bodo v vsakodnevnih situacijah • Z učenci načrtujemo in izvajamo praktično delo.
<ul style="list-style-type: none"> • v naravnem okolju prepoznajo zelenjavo • sodelujejo pri uporabi zelenjave v kuhinji • ločijo sadje in zelenjavo • vedo kje raste zelenjava • pridobivajo osnovne izkušnje z zemljo • poznajo različne vrste zelenjave • poznajo uporabo nekaterih vrst 	<ul style="list-style-type: none"> • obišejo vrt in polje • tipajo, okušajo zelenjavo • opazujejo pobiranje poljskih pridelkov... • obišejo tržnico • zelenjavo prinesejo v učilnico 	<p>Vrt in polje jeseni</p> <p>Vrtni in poljski pridelki</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ločevanje prav tako lahko poteka s pomočjo metode funkcionalnega učenja. • Omogočimo konkreten stik z zemljo, prinesemo jo v učilnico, posadimo, opazujemo rast, poudarimo, da zemlja omogoča rast rastlin. • Delo načrtujemo tako, da učenci tudi pomagajo na vrtu in polju.

<p>zelenjave</p> <ul style="list-style-type: none"> • razlikujejo in imenujejo barve zelenjave • poznajo dele zelenjave 	<ul style="list-style-type: none"> • zelenjavo prinesejo v učilnico, kjer jo sortirajo, razlikujejo • zelenjavo jedo • imenujejo posamezne vrste zelenjave na slikah, aplikatih • povedo kje in kako rastejo posamezne vrste zelenjave • sodelujejo pri pospravljanju zelenjave iz vrta 		<ul style="list-style-type: none"> • Poudarimo, da je zelenjava pomembna za naše zdravje.
<ul style="list-style-type: none"> • poznajo uporabo sadja in zelenjave • poznajo pojem ozimnica <ul style="list-style-type: none"> • spoznajo prostore za shranjevanje ozimnice 	<ul style="list-style-type: none"> • pripovedujejo o pripravi ozimnice doma • gledajo film o pripravi ozimnice • s pomočjo plakatov spoznajo pripravo ozimnice • sodelujejo pri pripravi ozimnice • sami pripravljajo ozimnico • ogledajo si klet, kjer je pripravljena ozimnica 	<p>Uporaba sadja in zelenjave</p> <p>Ozimnica</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osvajanje učne enote temelji na praktičnem delu. • Aktivnosti izvajamo v manjših skupinah in se tako učimo medsebojnega sodelovanja.
<ul style="list-style-type: none"> • poznajo in imenujejo gozd <ul style="list-style-type: none"> • poznajo iglasta in listnata drevesa <ul style="list-style-type: none"> • spoznajo opravila v gozdu v jeseni • spoznajo gozdne plodove in gozdne sadeže • poznajo uporabnost nekaterih plodov 	<ul style="list-style-type: none"> • gozd in značilnosti spoznava v naravnem okolju • gozd si ogledajo na filmu, diapozitivih • pogovarjajo se z gozdarjem • povedo razliko med iglastim in listnatim drevjem • pobirajo in nabirajo (samostojno ali s pomočjo) gozdne plodove in sadeže • s tipom prepoznavajo gozdne plodove • podčrtajo užitne gobe • drevesa, plodove in sadeže imenujejo in opišejo na sliki 	<p>Gozd jeseni</p> <p>Plodovi in sadeži</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učence vzpodbujamo k varovanju narave.

<ul style="list-style-type: none"> • razlikujejo užitne in strupene gobe • spoznajo koristi gozda • spoznavajo, kako varujemo gozd 	<ul style="list-style-type: none"> • izdelujejo plakate 		
<ul style="list-style-type: none"> • opazujejo gozde živali • poznajo nekatere gozdne živali in njihova prebivališča • vedo kako se posamezne živali pripravljajo na zimo • razvijajo primeren odnos do živali 	<ul style="list-style-type: none"> • gozdne živali si ogledajo v naravnem okolju (narava, živalski vrt) • imenujejo, opišejo gozdne živali • imenujejo gozdne živali in njihova bivališča na fotografiji, plakatu • imenujejo in opišejo preparirane gozdne živali • gledajo diapozitive in filme o živalih • zbirajo slike živali in izdelujejo plakate • pogovarjajo se z lovcem 	Gozdne živali	<ul style="list-style-type: none"> • Opazovanje živali učitelj nujno podpre z opisovanjem, vprašanji in razlago. • Delo načrtujemo tako, da učenci dobijo čim bolj pristne izkušnje z živalmi. • Pri učencih razvijamo primeren odnos do živali.
ORIENTACIJA V ČASU IN PROSTORU			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ločijo dan /noč • prepoznajo del dneva po določenih aktivnostih • poznajo vse dele dneva • spoznavajo različne vrste ur in njihove dele • spoznavajo čas na uri 	<ul style="list-style-type: none"> • igrajo se igro "dan-noč" • imenujejo vse dele dneva • imenujejo in opišejo aktivnosti v različnih delih dneva • opazujejo pot sonca v naravi • obiščemo urarja • poslušajo različne vrste ur • imenujejo dele ure in naloge posameznih delov ure • pripravijo razstavo ur • gledajo, opazujejo, berejo različne knjige, leksikone in učbenike 	<p>Mladostnikov dan</p> <p>Ura</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vsebina je precej abstraktna, zato jo vsakodnevno prepletamo z vzgojno-izobraževalnimi vsebinami, opisujemo kaj bo sledilo določeni aktivnosti... • Učenje natančnega določanja časa se učijo tako, da izpolnjujejo različne delovne liste in predloge.
<ul style="list-style-type: none"> • poznajo in imenujejo letne čase 	<ul style="list-style-type: none"> • gledajo koledarje 	Koledar	<ul style="list-style-type: none"> • Pri učencih s težjimi in

<ul style="list-style-type: none"> • poznajo in imenujejo mesece v letu • povezujejo različne aktivnosti z mesecem • spoznavajo pojem datum, leto 	<ul style="list-style-type: none"> • zbirajo različne koledarje • označujejo na koledarju pomembne dogodke v letu • dnevno povedo datum in ga zapišejo • izdelajo svoje koledarje 		<p>težkimi motnjami koledar uporabljamo v smislu praznovanja rojstnih dni.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pogosto naj utrjujejo pridobljeno znanje.
<ul style="list-style-type: none"> • poznajo prostorske odnose • razlikujejo nasprotna prostorska odnosa in ju imenujejo • v prostoru in na sebi razlikujejo prostorske odnose 	<ul style="list-style-type: none"> • izvajajo različne igre, s katerimi utrjujejo prostorske odnose • izvajajo različne vaje, s katerimi utrjujejo prostorske odnose 	Prostorski odnosi	<ul style="list-style-type: none"> • Prezahtevno za učence s težjimi in težkimi motnjami. • Prostorske odnose spoznavajo, se jih učijo in jih utrjujejo pri različnih učnih temah različnih področij.
ZIMA			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo značilnosti zimskega vremena • ločijo toplo/mrzlo • poznajo letni čas zimo • poznajo vremenske značilnosti zime <ul style="list-style-type: none"> • poznajo sneg in led • spoznavajo nastanek leda in pojem spolzek 	<ul style="list-style-type: none"> • v naravi opazujejo in doživijo značilnosti vremena • pokažejo, če jih zebe • imenujejo, opisujejo vremenske značilnosti zime • spremljajo vremenske napovedi na TV • izpolnjujejo vremenski koledar • iz koledarjev izrezujejo (ob pomoči) značilnosti zime • med fotografijami pokažejo zimo • tipajo in ločijo sneg in led • opazujejo taljenje ledu v roki 	Vremenske značilnosti zime	<ul style="list-style-type: none"> • Učencem omogočimo prepoznavanje toplega in hladnega, na vprašanja naj odgovarjajo z DA/NE odgovori (besedna ali nadomestna komunikacija).
<ul style="list-style-type: none"> • poznajo skrb za živali pozimi • poznajo ptice in ptičjo krmilnico, hrano za ptice 	<ul style="list-style-type: none"> • dnevno hranijo ptice v ptičji krmilnici • opišejo skrb za ptice in gozdne živali • gozdnim živalim nesejo hrano • pogovarjajo se z lovцем • 	Skrb za živali pozimi	<ul style="list-style-type: none"> • Pri skrbi za živali razvijamo medsebojno sodelovanje učencev.

<ul style="list-style-type: none"> • poznajo zimska oblačila • spoznavajo različne načine ogrevanja • poznajo kako človek pozimi skrbi za svoje zdravje 	<ul style="list-style-type: none"> • ločijo zimsko in poletno garderobo • pokažejo kapo, šal, bundo, rokavice, odejo • tipajo volno • imenujejo, opišejo zimsko obleko • samostojno si pripravljajo in skrbijo za zimsko obleko • imenujejo, opišejo načine ogrevanja in vrste kurjave • imenujejo in opišejo, kako posamezne vrste ogrevanja vplivajo na okolje • ogledajo si kurilnico v šoli, domu, ustanovi; • pogovarjajo se s kurjačem • oblikujejo plakate 	<p>Človek pozimi</p> <p>Obleka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Po metodi Funkcionalnega učenja lahko poteka spoznavanje teh predmetov. • Temeljimo na učenju s pomočjo konkretnih materialov in situacij. • Pri obravnavi načinov kurjenja in kurjave izhajamo iz specifičnosti okolja v katerem živijo učenci. • Velik poudarek dajemo na pomen onesnaženja okolja s kurjavo. • Pri učnih urah o zimi še posebej poudarimo pomen primerne oblačila v skrbi za zdravje.
<ul style="list-style-type: none"> • sodelujejo pri zimsko- športnih aktivnostih • prepoznajo zimsko dejavnost in jo ločijo od dejavnosti, ki se vežejo na drug letni čas • poznajo zimske športe • vedejo se v športnem duhu 	<ul style="list-style-type: none"> • sodelujejo pri oblikovanju sneženega moža • obiščemo smučarsko-rekreativni center • po TV gledajo drsanje, smučanje, skakanje... • opišejo zimske športe, rekvizite, pravila • imenujejo druge zimske športe • se vključujejo v športne aktivnosti v ustanovi • pripovedujejo o svojih izkušnjah v športu • oblikujejo plakate. • izrezujejo slike, oblikujejo individualne albume svojih 	<p>Zimski športi in rekreacija</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učence vzpodbujamo k različnim športnim aktivnostim. • V vse športne aktivnosti razreda, se vključuje tudi učitelj/ica. • Poudarjamo pomen rekreacije in gibanja za zdravje.

<ul style="list-style-type: none"> • ustrezno reagirajo v različnih čustvenih stanjih • poznajo čustvo ljubezni • spoznajo občutek zaupanja in sprejetosti 	<ul style="list-style-type: none"> • obdobju odraščanj • na primeren način izražajo čustvo ljubezni 		
<ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo, kako nastane otrok • spoznavajo nosečnost, porod • poznajo, imenujejo in opišejo skrb za dojenčka 	<ul style="list-style-type: none"> • pripovedujejo izkušnje iz družine • opazujejo, imenujejo in opisujejo slike, plakate, aplikate • gledajo diapozitive, filme • berejo, poslušajo prebrano iz priročnikov, leksikonov,.. 	Nosečnost in rojstvo	<ul style="list-style-type: none"> • Učenci s težjimi in težkimi motnjami prepoznajo nosečnost. • O nosečnosti in rojstvu se z učenci pogovarjamo čim bolj sproščeno.
UČENČEVA OBLEKA			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prepoznajo svoja oblačila • poznajo obleko in obutev • ločijo spodnje perilo od vrhnjih delov oblačil • razvijajo veščine slačenja, oblačenja • razvijajo veščine zapenjanja gumbov, zavezovanja vezalk • razlikujejo obleko in obutev glede na letne čase • poznajo obleko in obutev za svečane priložnosti • spoznajo prodajalne z obleko in obutvijo • spoznajo kako obleko in obutev 	<ul style="list-style-type: none"> • usmerjeno primerjajo dele oblačil • naštevajo in opisujejo obleko in materiale iz katerih je obleka • opazujejo, imenujejo, opisujejo obleko, spodnje perilo in obutev na sebi, na sošolcih, na učitelju/ici • na modelu lutke vadijo oblačenje in slačenje • nadaljujejo z zapenjanjem gumbov in zavezovanjem vezalk • sortirajo obleko in obutev glede na letne čase • svečano oblečeni odidejo v gledališče ali na večerno otvoritev likovne razstave • obiščejo prodajalno z oblekami in prodajalno s čevlji • z igro vlog prikažejo 	<p>Moja obleka</p> <p>Obutev</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Oblačila spoznavamo na konkretnem nivoju, preidemo na fotografijo, nazadnje na risbo ali simbol za nadomestno komunikacijo. • Pri vključevanju učencev s cerebralno paralizo v vse postopke slačenja, oblačenja, obuvanja in sezuvanja upoštevamo navodila fizioterapevta. • Izdelamo modele za zapenjanje, odpenjanje gumbov, zavezovanje in odvezovanje vezalk.

<ul style="list-style-type: none"> • nakupujejo • skrbijo za čisto obleko, za osebno urejenost • spoznajo čisto in umazano obleko, perilo • spoznajo različne vrste obutve in materiale iz katerih je obutev • spoznajo in imenujejo pribor za čiščenje čevljev in pravilen potek čiščenja • vedo, da mora biti garderoba urejena 	<ul style="list-style-type: none"> • nakupovanje obleke in obutve • se uredijo pred ogledalom • sortirajo čisto in umazano obleko, perilo • povežejo obutev in material iz katerega je obutev • čistijo čevlje • pospravljajo garderobe, omare z obleko, skrbijo za čiste čevlje 		<ul style="list-style-type: none"> • Učencem s kombiniranimi motnjami omogočimo pogosto uporabo ogledala pri razvijanju veščin v osebni urejenosti.
SKRB ZA VARNOST IN ZDRAVJE			
<p>Učenci :</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznajo nasvete pomembne za zdravje • znajo povedati osebju, da jih nekaj boli • poznajo uporabo termometra • vedo čemu so namenjena zdravila, čaji • upoštevajo nasvete pomembne za zdravje • • • spoznajo pomen redne nege telesa • prepoznajo bolečino in jo določijo 	<ul style="list-style-type: none"> • z učenci nabiramo zelišča, ali jih kupimo na trgu, skuhamo čaj, ližemo med... • • s pomočjo merijo temperaturo • • prezračujejo prostore, postiljajo postelje, pospravljajo sobe • izbirajo ustrezno obleko, obutev glede na letne čase in vremenske posebnosti • gledajo slike in filme povezane s skrbjo za svoje zdravje • razvrstijo vrstni red postopkov umivanja telesa in glave • pokažejo del telesa, kjer zaznajo bolečino 	Ukrepi za zdravo življenje	<ul style="list-style-type: none"> • Določene aktivnosti morajo postati del njihovega vsakdanjega življenja. • Učitelj nadaljuje z vzpodbujanjem učencev k aktivnemu izvajanju ukrepov za čim bolj zdravo življenje • Vzpodbujamo in usmerjamo učence, da osvojijo potrebna znanja, ki jih potrebujejo, da se zaščitijo pred nevarnostmi, ki izhajajo iz okolja.
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo nalezljive bolezni • spoznajo ukrepe za 	<ul style="list-style-type: none"> • imenujejo nalezljive bolezni • z rdečo barvico podčrtajo 	Nalezljive bolezni	<ul style="list-style-type: none"> • Učenci naj spoznajo, da se nalezljive bolezni zelo hitro

preprečevanje nalezljivih bolezni <ul style="list-style-type: none"> • spoznajo zdravstveno kartico 	ukrepe, ki preprečujejo nastanek nalezljivih bolezni <ul style="list-style-type: none"> • opazujejo zdravstveno kartico 		širijo, zato veliko pozornosti posvetimo ukrepom za preprečevanje nalezljivih bolezni.
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo šolsko ambulanto, laboratorij, nekatere specialistične ambulante • spoznajo načine zdravljenja 	<ul style="list-style-type: none"> • obiščejo zdravstveni dom, si ogledajo šolsko ambulanto in nekatere specialistične ambulante 	Zdravstveni dom	<ul style="list-style-type: none"> • Učencem pokažemo kako se preveri veljavnost zdravstvenega zavarovanja.
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo delo zdravnika, zobozdravnika, medicinske sestre • uporabljajo že osvojeno znanje 	<ul style="list-style-type: none"> • pogovarjajo se z medicinsko sestro, zdravnikom, zobozdravnikom • opravijo preventivni pregled • igrajo igro vlog zdravnika, bolnika, medicinske sestre 	Zdravnik	<ul style="list-style-type: none"> • Posebno pozornost posvetimo vljudnostnemu obnašanju v stiku z medicinsko sestro, zdravnikom in zobozdravnikom.
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo lekarno in nekatera zdravila • spoznajo recept • spoznajo navodila za uživanje zdravil 	<ul style="list-style-type: none"> • obiščejo lekarno, kupijo zdravilo in čaj • opazujejo recept • zdravila uživajo ob točno določenem času 	Lekarna	<ul style="list-style-type: none"> • Učence vzpodbujamo k samostojnemu nakupovanju zdravil. • Opozorimo jih na pomen roka uporabe zdravil.
POMLAD			
<ul style="list-style-type: none"> • opazujejo pomlad v naravi z vsemi čutili • ločijo pomlad in zimo s pomočjo AV sredstev • poznajo značilnosti pomladi • • • • • uporabljajo pridobljeno znanje 	<ul style="list-style-type: none"> • naštevajo, opisujejo značilnosti pomladi • uredijo pomlad v peskovniku • pritrdijo slikovni material na flanelograf • gledajo slike in filme z vsebinami pomladi • dopolnjujejo besede, kratke povedi z vsebinami pomladi • rešujejo enostavne križanke, • iščejo pare z vsebinami pomladi 	Značilnosti pomladi	<ul style="list-style-type: none"> • Obseg učne snovi učitelj razširi z novimi pojmi. • Del poka naj poteka v naravi. • Učencem omogočimo ogled slik o pomladi preko interneta. • Pri vključevanju slabovidnih, naglušnih in gibalno oviranih učencev upoštevamo navodila tiflo pedagoga, surdo pedagoga in fizioterapevta.

	<ul style="list-style-type: none"> • odbirajo slikovni material in ga sortirajo po vrstnem redu 		
<ul style="list-style-type: none"> • poznajo cvetlice • spoznajo nove cvetlice na travniku • ločijo pomladanske cvetlice med seboj • ohranjajo pozitiven odnos do cvetlic • uporabljajo pridobljeno znanje 	<ul style="list-style-type: none"> • opazujejo, imenujejo in opisujejo cvetlice na travniku • trgajo cvetlice, jih sušijo, izdelajo herbarij • del natrganih cvetlic dajo v vazo z vodo in skrbijo za vsakodnevno zamenjavo vode • k suhim cvetlicam izberejo ustrezna imena • podčrtajo cvetlice na travniku • sestavijo cvetlice po delih • ponazarjajo gibanje cvetlic s pomočjo giba • dramatizirajo zgodnico o pomladanskih cvetlicah 	Pomlad na travniku	<ul style="list-style-type: none"> • Spoznavanje pomladanskih cvetlic in pridobivanje izkušenj z njimi naj poteka po metodi Funkcionalnega učenja. • Učencem s cerebralno paralizo nudimo pomoč pri izdelavi herbarija. • Ti učenci naj imajo možnost uporabe računalnika pri pisanju. • Slabovidni učenci naj uporabljajo prilagojene delovne liste.
<ul style="list-style-type: none"> • poznajo opravila na vrtu , vrtno orodje • opravila na vrtu izražajo s pomočjo giba • poznajo rastline, ki se sejejo in rastline, ki se sadijo • razlikujejo pojma sejanje in saditev • poznajo nevarnosti v ravnanju z vrtnim orodjem • uporabljajo pridobljeno znanje 	<ul style="list-style-type: none"> • opazujejo, imenujejo in opisujejo opravila na vrtu, vrtno orodje • s pomočjo vodenja roke uporabljajo vrtno orodje • ponazarjajo opravila na vrtu s pomočjo giba • sejejo, sadijo, zalivajo in skrbijo za rastline • podčrtajo rastline, ki jih sejemo, obkrožijo rastline, ki jih sadimo • poslušajo zgodbo povezano z uporabo vrtnega orodja • povežejo narisane slike z opravili na vrtu z ustreznimi besedami 	Pomlad na vrtu	<ul style="list-style-type: none"> • Učitelj naj omogoči učencem delo na manjšem vrtiku ali večjo posodo za saditev.in sejanje. • Učencem omogočimo ogled bližnjega vrta, zagotovimo pogoje za sejanje in saditev rastlin v učilnici. • Za slabovidne učence in za učence s cerebralno paralizo pripravimo prilagojene delovne liste.
<ul style="list-style-type: none"> • poznajo opravila na polju in 	<ul style="list-style-type: none"> • opazujejo, imenujejo in 	Pomlad na polju	<ul style="list-style-type: none"> • Učencem omogočimo ogled

<p>kmetijske stroje</p> <ul style="list-style-type: none"> • • • razlikujejo in imenujejo setev in saditev na polju • uporabljajo pridobljeno znanje • • • ugotavljajo razlike v delu na vrtu in delu na polju 	<p>opisujejo opravila na polju in kmetijske stroje</p> <ul style="list-style-type: none"> • tipajo zemljo, semena, sadike • sortirajo rastline, ki se sejejo in rastline, ki se sadijo • sejejo in sadijo • usmerjeno opazujejo rast rastlin • opravila na polju, delovanje in vožnjo traktorja ponazarjajo s pomočjo giba • povežejo opravila pomladi na polju z ustreznimi besedami • podčrtajo dela na vrtu, obkrožijo dela na polju 		<p>bližnjega polja.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Če je možno naj se učenci peljejo s traktorjem, da doživijo vožnjo. • Skupaj z učenci iščemo slike o polju in kmetijskih strojih preko interneta.
<ul style="list-style-type: none"> • doživijo sadovnjak • poznajo sadna drevesa • • • spoznajo, da čebele oprašujejo cvetove • uporabljajo pridobljeno znanje 	<ul style="list-style-type: none"> • usmerjeno opazujejo cvetoče drevje, poslušajo brenčanje čebel • opazujejo, imenujejo in opisujejo sadna drevesa, orodja, ki jih uporablja sadjar • gledajo video film o pomenu čebel v sadovnjaku • dopolnjujejo besede, kratke stavke • razstavijo in sestavijo drevo po delih • dopolnijo manjkajoči del drevesa • rešujejo enostavne križanke 	<p>Pomlad v sadovnjaku</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Organiziramo ogled sadovnjaka pod strokovnim vodenjem sadjarja. • Slabovidni učenci in učenci s cerebralno paralizo naj uporabljajo za izpolnjevanje nalog, delovne liste s povečanimi slikami.
<ul style="list-style-type: none"> • poznajo iglasta in listnata drevesa • prepoznajo iglasta in listnata drevesa • spoznajo pravila obnašanja v gozdu in skrb za varstvo narave 	<ul style="list-style-type: none"> • opazujejo, opisujejo in razlikujejo iglasta in listnata drevesa • sortirajo veje iglastih in listnatih dreves, jih imenujejo • podčrtajo pravila obnašanja v gozdu in varstvo gozda pred 	<p>Pomlad v gozdu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učencem omogočimo doživeti gozd, zato obišejo bližnji gozd. • Iz gozda prinesejo potrebne naravne materiale, ki jih potrebujejo za razlikovanje iglastih in listnatih dreves.

	onesnaženjem		
ŽIVALI			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo domače živali • poznajo domače živali • spoznajo in imenujejo mladiče • spoznajo hrano, s katero se hranijo domače živali • spoznajo koristi domačih živali • spoznajo meso in izdelke iz mesa • uporabljajo pridobljeno znanje • poznajo pravilen in strpen odnos do živali 	<ul style="list-style-type: none"> • učenci z vsemi čutili opazujejo domače živali na kmetiji • žival prepoznajo in imenujejo na video posnetku, fotografiji, simbolni sliki • prepoznajo in imenujejo posnete glasove živali • med slikami domačih živali poiščejo in izberejo določeno žival, jo imenujejo, opisujejo, utrjujejo barve, oblike, velikosti in števila • na delovnem listu povežejo domače živali, mladiče, hrano • gledajo slike in filme o koristi domačih živalih • povežejo domače živali in njihove koristi • obišejo mesnico, imenujejo meso in izdelke • z zavezanimi očmi prepoznavajo domače živali po značilnih oglašanjih • dramatizirajo vsebine poslušanih zgodb • ponazarjajo gibanje domačih živali s pomočjo giba • podčrtajo stavke, ki označujejo pravilen odnos do živali 	<p>Domače živali na dvorišču</p> <p>Domače živali v hlevu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Usmerjamo pozornost učencev k opazovanju, imenovanju in razlikovanju samcev, samic in mladičev. • Poudarek je tudi na spoznavanju koristi domačih živali in na skrbi za njih. • Vzpodbujamo razvoj pozitivnih čustev do živali. • Uporabljamo računalnik in skupaj z učenci iščemo preko interneta slike o domačih živalih na dvorišču in o domačih živalih v hlevu.
PROMET			

<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opazujejo promet v gibanju • po ropotu prepoznajo različna prevozna sredstva • spoznajo, katera vozila so tovorna • spoznajo, katera vozila so osebna 	<ul style="list-style-type: none"> • učence peljemo na učni sprehod v okolico šole • ogledajo si sprehajalne poti, pločnike, ceste, semafor • iz varne razdalje opazujejo cesto in avtomobile • prepoznavajo in imenujejo različna prometna sredstva po obliki in velikosti, poslušajo brnenje in ropot • primerjajo prometna sredstva in jih ločijo po več kriterijih • ločijo prometna sredstva po namenu 	<p>Prometna sredstva</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vzpodbujamo učence k opazovanju, razlagamo in pripovedujemo o situacijah na cesti.
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo dela kolesa • osvojijo vožnjo s kolesom • spoznajo kolesarsko čelado • spoznajo kolesarsko stezo • se zavedajo, da za varno vožnjo potrebujejo kolesarski izpit 	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznajo, pokažejo in imenujejo glavne dela kolesa • prepoznajo svoje kolo med ostalimi • postopno se učijo voziti s kolesom v zaščitnem okolju in izven njega • uporabljajo čelado • vozijo se po kolesarski stezi 	<p>Kolo</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Opozarjamo jih na nevarnosti v prometu in poudarjamo previdnost v prometu. • Poseben pomen za varnost v prometu naj ima opravljen kolesarski izpit.
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo letalo • spoznajo, da letalo vozi po zraku • spoznajo še druga prometna sredstva, ki vozijo po zraku • spoznajo nove poklice • spoznajo letališče • spoznajo letalsko vozovnico 	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznajo in imenujejo letalo na sliki, filmu • imenujejo glavne dele letala in ga opišejo • prepoznajo, ločijo in imenujejo tudi druga prometna sredstva po zraku • obišejo letališče • ogledajo si video kaseto o letališču in prometnih sredstvih v zraku • rešujejo križanke s slikami 	<p>Letalski promet</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učitelj naj omogoči obisk letališča. • Oblikujejo naj letala iz papirja in doživijo spuščanje. • Učitelj naj omogoči spuščanje zmaja.

	prometnih sredstev		
<ul style="list-style-type: none"> • ločijo cesto in pločnik • spoznajo nevarnosti v prometu • zavedajo se nevarnosti v prometu na cesti • spoznajo križišče • spoznajo nekaj važnih prometnih znakov v okolici šole • upoštevajo prometni znak zaradi svoje varnosti v prometu 	<ul style="list-style-type: none"> • pokažejo in imenujejo prehod za pešce, pločnik, semafor, križišče • učijo se osnovnih prometnih pravil in previdnosti v prometu • učijo se varnega prehajanja ceste v semaforiziranem križišču (v spremstvu ali samostojno) • naredijo prometne znake • igrajo se z dominami, na katerih so prometni znaki • igrajo igro vlog prečkanja ceste 	Varnost v prometu.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenci se lahko učijo varnega prehajanja preko ceste že v razredu. • Improviziramo situacijo, v kateri promet na cesti za pešce ureja semafor in prometni znaki.
POKLICI			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • učenci vedo, da starši hodijo v službo oziroma opravljajo nek poklic 	<ul style="list-style-type: none"> • pogovarjajo se, kaj delajo starši v službi • na obisk lahko povabijo starše, ki predstavi svoj poklic • povedo bistvo o poklicu, ki ga opravljata starša, brat in sestra 	Poklici staršev	<ul style="list-style-type: none"> • Izhajamo iz neposrednega opazovanja in opisovanja poklica, ki je učencu najbližji..
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo različne v poklice v domači ustanovi • spoznajo še nekaj novih poklicev, s katerimi se srečujejo dnevno • se zavedajo, da so poklici potrebni 	<ul style="list-style-type: none"> • obišejejo osebe, ki delajo v ustanovi • na slikah, fotografijah, ilustracijah ugotavljajo kaj kdo dela in kaj je po poklicu • igrajo se igre vlog v razredu • vsebine utrjujejo ob prepoznavanju poklicev na video filmih, na slikah, ob sestavljanjankah, na računalniku • izražajo poklicne želje 	Poklici s katerimi se učenci srečujejo dnevno	<ul style="list-style-type: none"> • Učitelj naj izbere poklice, ki so učencu blizu ali ga zanimajo. Opozori naj ga na prednosti in slabosti določenega poklica, predvsem pa na odgovornost in varnost pri delu.
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo in opazujejo poklic policista • vedo povedati bistvo poklica policist 	<ul style="list-style-type: none"> • obišejejo policijsko postajo • povabijo policista na obisk v razred • vsebine utrjujejo ob prepoznavanju poklicev na video 	Policist	<ul style="list-style-type: none"> • Policist se pripravi na razgovor v skladu s sposobnostmi učencev. • Učenci naj se z njim slikajo, snemajo in odpravijo strah

<ul style="list-style-type: none"> • se zavedajo, da v stiski lahko pokličejo policaja na tel. 113 	<ul style="list-style-type: none"> • posnetkih, na slikah, ob sestavljankeh • pokličejo 113 		pred policistom.
<ul style="list-style-type: none"> • se zavedajo, da pomeni šolanje priprava na delo, na poklic • se zavedajo, da bodo tudi sam opravljali delo • spoznajo delo, ki ga bodo opravljali v VDC-ju ali kje drugje 	<ul style="list-style-type: none"> • učenci obišejo nekatera delovna mesta, se seznanijo s poklicem • obišejo VDC, kjer se seznanijo z organizacijo, delom in delovnim časom • ugotavljajo, katero delo jim je bilo najbolj všeč • k obisku povabijo tudi starše 	Varstveno-delovni center	<ul style="list-style-type: none"> • Učitelj/ica usmerja in relativizira njihove poklicne interese in ambicije. • Ker se naj tej stopnji učenci že poskušajo usmerjati v poklice, je zelo pomembno sodelovanje s starši.
POLETJE			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo značilnosti poletja • poznajo pripomočke, ki jih varujejo pred vročino • spoznavajo in utrjujejo barve 	<ul style="list-style-type: none"> • opazujejo in spoznavajo značilnosti poletja v bližnji okolici • obišejo kopališče • pokažejo značilnosti poletja v naravi, na sliki • opazujejo slike pomladi in poletja ter ugotavljajo razlike v značilnostih 	Značilnosti poletja	<ul style="list-style-type: none"> • Znanje o poletju pridobivajo učenci predvsem v naravi, v neposrednem opazovanju, dotikanju, okušanju. • Učitelj naj upošteva predznanje učencev in njihove izkušnje, učno snov naj razširi v skladu z individualnimi sposobnostmi učencev.
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo pomen poletnih oblačil • spoznajo nevarnost sončnih opeklin in zaščito pred njimi 	<ul style="list-style-type: none"> • na učne sprehode gredo poletnemu vremenu primerno oblečeni • sodelujejo pri zaščiti kože in glave pred soncem 	Poletna oblačila	<ul style="list-style-type: none"> •
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo prve poletne plodove • opazujejo in okušajo omenjeno sadje • ločijo breskve od ostalega sadja • spoznajo, da ne smejo jesti koščic • spoznajo gozdne sadeže • spoznajo, da je uživanje sadja 	<ul style="list-style-type: none"> • trgajo češnje, jih okušajo in spoznajo, da so češnje sladke • obišejo tržnico in kupijo sadje • opišejo poletno sadje • primerjajo omenjeno sadje po obliki, barvi in okusu • utrjujejo barve in oblike • opazujejo, prepoznajo, 	Poletno sadje	<ul style="list-style-type: none"> • Veliko časa naj učitelj/ica nameni okušanju in pravilnemu ter varnemu uživanju plodov. • Poudarjamo higieno rok in sadja. • Učence opozarjamo na odmetavanje odpadkov v koš

<p>zdravo</p> <ul style="list-style-type: none"> vedo pomen umivanja sadja 	<ul style="list-style-type: none"> imenujejo gozdne sadeže nabirajo in okušajo gozdne sadeže 		<p>za smeti.</p> <ul style="list-style-type: none"> Že pred odhodom v gozd učence opozorimo na nevarnosti okužbe s klopi in na primerno zaščito. Če so možnosti, gredo nabirati borovnice in jagode v gozd.
<ul style="list-style-type: none"> spoznajo in opazujejo travnik ter ga doživljajo z vsemi čutili opazujejo travnik in ločijo travo in cvetlice 	<ul style="list-style-type: none"> učenci odidejo na travnik gibajo se po visoki travi in opazujejo različne trave in cvetlice trgajo cvetlice in travo ob tem opazujejo še živali 	Travnik	<ul style="list-style-type: none">
<ul style="list-style-type: none"> spoznajo cvetlice spoznajo skrb za natrgane cvetlice spoznajo, da se trava poleti kosi spoznajo, da seno spravimo za zimo 	<ul style="list-style-type: none"> zaznajo, prepoznajo, utrčajo in imenujejo cvetlice ločijo dele cvetlic natrgajo šopek nalivajo vodo v vazio opazujejo košnjo travo učijo se grabiti seno s tipanjem in vonjanjem ločijo suho travo od sveže 	Cvetlice na travniku	<ul style="list-style-type: none"> S pomočjo učitelja/ice lahko učenci ustvarijo herbarij.
<ul style="list-style-type: none"> spoznajo travniške živali spoznajo načine gibanja živali uporabljajo osvojeno znanje utrjujejo pozitiven odnos do živali 	<ul style="list-style-type: none"> opazujejo živali na travniku pokažejo in imenujejo travniške živali primerjajo živali ogledajo si video film in spremljajo oddaje na TV gibalno ponazarjajo živali poslušajo zgodbe in sodelujejo pri obnovah utrjujejo znanja na računalniku 	Živali na travniku	<ul style="list-style-type: none"> Učitelj izhaja iz predznanja otrok o živalih.
<ul style="list-style-type: none"> spoznajo, da imajo poleti počitnice 	<ul style="list-style-type: none"> izbirajo slike, ki prikazujejo aktivnosti med počitnicami 	Počitnice	<ul style="list-style-type: none"> Izhajamo iz opisovanja dogodkov iz preteklih

<ul style="list-style-type: none"> spoznajo dejavnosti v počitnicah 	<ul style="list-style-type: none"> opisujejo slike pogovarjajo se o tem, kako so preživeli lanske počitnice 		počitnic, še posebej tistih, ki so s pozitivnimi čustvi obogatili učenčev svet.
PRAZNIKI			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> sodelujejo pri pripravah na rojstni dan spoznajo pravila in dolžnosti pri praznovanju svojega rojstnega dne znajo izraziti voščilo znajo se zahvaliti za darilo, za voščilo doživljajo praznovanja kot prijetno čustveno izkušnjo 	<ul style="list-style-type: none"> praznujejo rojstni dan v skupini na različne načine sodelujejo pri urejanju prostora pred pogostitvijo in pri pospravljanju pripravljajo darila si voščijo in se obdarujejo 	Moj rojstni dan	<ul style="list-style-type: none"> Glede na praznovanja v šolskem letu naj spec. ped. pri učencu razvija orientacijo v času. S pozornostjo do slavljenca krepimo njegovo samopodobo. Vzpodbujamo strpne in pozitivne medsebojne odnose.
<ul style="list-style-type: none"> spoznajo kdaj in zakaj je rojstni dan šole, zavoda 	<ul style="list-style-type: none"> rojstni dan zavoda, šole praznujejo v sklopu celotne šole sodelujejo na proslavi 	rojstni dan šole, zavoda	<ul style="list-style-type: none">
<ul style="list-style-type: none"> spoznajo rojstni dan države spoznajo ime države – Slovenija 	<ul style="list-style-type: none"> na učnem sprehodu opazujejo bližnjo okolico kot del države Slovenije sodelujejo na proslavi v šoli 	25. junij – dan državnosti	<ul style="list-style-type: none"> Učitelj budi ljubezen do domovine.
<ul style="list-style-type: none"> spoznajo knjižnico spoznajo, da je knjiga vir informacij znajo ravnati s knjigami 	<ul style="list-style-type: none"> obiščejo šolsko knjižnico in si sposodijo določeno knjigo pazijo na knjige in jih po dogovoru vrnejo obiščejo knjižnico v kraju in jo primerjajo s šolsko se naučijo kratko uganko ali pesmico 	31.oktober- dan reformacije	<ul style="list-style-type: none"> Učitelj vzpodbuja učence k primernemu ravnanju s knjigami.
<ul style="list-style-type: none"> spoznajo pokopališče, grob, svečko in pravila obnašanja ob grobu 	<ul style="list-style-type: none"> obiščejo najbližje pokopališče postavijo svečko na grob se primerno vedejo 	1. november - Dan spomina na mrtve	<ul style="list-style-type: none"> Pri razgovoru o umrlih izhajamo iz doživljanj smrti v družinski situacij.
<ul style="list-style-type: none"> spoznajo pomen praznika božič in doživljajo sporočilo božiča: 	<ul style="list-style-type: none"> s pomočjo ali samostojno izdelajo božično novoletno 	25.december – božič in 2. januar - novo	<ul style="list-style-type: none"> Učenčev domišljjski in čustveni svet naj obogatita z

<p>mir, toplina, razumevanje, prijateljstvo</p> <ul style="list-style-type: none"> • vedo, da božič praznujemo pozimi • znajo na sprejemljiv način izraziti božično in novoletno voščilo 	<p>voščilnico</p> <ul style="list-style-type: none"> • praznujejo novo leto v šoli, zavodu, doma • gledajo filme z božično tematiko 	leto	<p>svojim obiskom Božiček in dedek Mraz .</p> <ul style="list-style-type: none"> • Božič naj praznujejo v skladu z družinsko tradicijo.
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo pomen praznika • spoznajo zastavo kot simbol 	<ul style="list-style-type: none"> • gledajo televizijske oddaje in video posnetke o prazniku • poiščejo na koledarju praznični dan • udeležijo se proslav v domačem kraju in prepoznajo zastavo 	26. december – dan samostojnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Za boljše razumevanje praznika lahko s pomočjo staršev ali spec. ped. zbirajo informacije in slike o dogodkih iz knjig, dnevnega časopisja ali iz otroških revij.
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo pomen kulturnega praznika • spoznajo kino, gledališče 	<ul style="list-style-type: none"> • sodelujejo na kulturni prireditvi • na učnem sprehodu spoznajo še katero od kulturnih ustanov 	8. februar- slovenski kulturni praznik	<ul style="list-style-type: none"> • V šoli se srečajo s kulturnim delavcem.
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo pomen maske, maskare • spoznajo krajevne šege in navade ob praznovanju pusta 	<ul style="list-style-type: none"> • v šoli se našemijo in se zabavajo • zabavajo se na pustni zabavi v domačem kraju 	pust	<ul style="list-style-type: none"> •
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo velikonočne simbole v skladu s krajevno tradicijo • vedo, da se velika noč praznuje spomladi • doživljajo sporočilo praznika 	<ul style="list-style-type: none"> • s pomočjo ali samostojno izdeluje simbole značilne za velikonočni praznik • 	velika noč	<ul style="list-style-type: none"> • Veliko noč naj praznujejo v skladu z družinsko tradicijo.
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo pomen praznika • spoznajo in dojamejo svoje pravice in dolžnosti • spoznajo pravice delavcev 	<ul style="list-style-type: none"> • gledajo proslave na TV, se udeležijo kresovanja in se o tem pogovarjajo • podčrtajo svoje pravice in dolžnosti 	1.maj – praznik dela	<ul style="list-style-type: none"> • Za boljše razumevanje listajo knjige ali poiščejo v časopisu slike o prvomajskih praznovanjih, jih izrežejo in opišejo.

3.2. OPERATIVNI CILJI ZA JEZIK

3.2.1. PRVA STOPNJA

OPERATIVNI CILJI	PRIMERI DEJAVNOSTI	PREDLAGANE VSEBINE	SPECIALNO DIDAKTIČNA PRIPOROČILA
NEVERBALNA KOMUNIKACIJA			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zadržijo pogled na mirujočem predmetu • s pogledom sledijo premikajočemu se predmetu • zadržijo pogled na osebi, ki ga je ogovorila • vzpostavljajo telesni in očesni kontakt • na zvok se odzovejo s spremembo vedenja • na glas se odzovejo s spremembo vedenja • se sporazumevajo z okoljem z naravno gesto 	<ul style="list-style-type: none"> • učitelj postavi pred otroka predmet • opazujejo premikajoči se predmet • učitelj kliče učenca po imenu – ne preglasno • uporablja ropotuljo, boben • na različne zvoke se odzivajo z mimiko, gestami in gibi telesa • ugotavljajo pomen in izvor zvokov • z gesto in mimiko pokažejo svoje potrebe • pokažejo svoja čustva • reagirajo na svoje ime 	<p>fiksacija pogleda</p> <p>poslušanje – poslušanje različnih zvokov</p> <p>sporazumevanje z gesto in mimiko obraza</p>	<ul style="list-style-type: none"> • učitelj uporabi predmet živih barv, velik, zvočen • postavi ga pred otroka v razdalji, za katero je prepričan, da učencu omogoča opazovanje • aktivnost naj izvaja počasi • pri učencih s težkimi motnjami v duševnem razvoju, oziroma tistih, ki ne uporabljajo verbalnega govora za svoje sporazumevanje z okolico, učitelj razvija neverbalno komunikacijo, ob tem pa spodbuja tudi verbalno komunikacijo
<ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo alternativne oblike neverbalne komunikacije 	<ul style="list-style-type: none"> • opazujejo slike, ki so povezane z vsebinami spoznavanja okolja 	<p>slikovna, simbolna komunikacija</p>	
VERBALNA KOMUNIKACIJA			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • iz barve glasu prepoznajo osnovne verbalne znake za 	<ul style="list-style-type: none"> • določene dejavnosti učitelj povdari, govori v otrokovi neposredni bližini 	<p>poslušanje barve glasu</p>	

opozorilo, prijaznost, jezo			
<ul style="list-style-type: none"> • urijo motoriko govornih organov 	<ul style="list-style-type: none"> • pihajo, srkajo, se oblizujejo po zgornji, spodnji ustnici, tresejo ustnice 	vaje za urjenje motorike govornih organov	Tudi po navodilu logopeda izvajajo različne vaje za razgibavanje govora
<ul style="list-style-type: none"> • razvijajo verbalno komunikacijo 	<ul style="list-style-type: none"> • imitirajo vokalizacijo • vokalizirajo samoglasnike • med igro vokalizirajo samoglasnike in soglasnike kombinirano • imitirano izgovarjajo dvojno kombinacijo samoglasnikov in soglasnikov • brez imitacije izgovarjajo dvojno kombinacijo samoglasnikov in soglasnikov... • uporabljajo preprosto poved 	vokaliziranje-imitirano, spontano	
<ul style="list-style-type: none"> • razumevajo govorno izražanje drugih oseb ter se nanj odzivajo 	<ul style="list-style-type: none"> • obrnejo se k osebi, ki jih je poklicala in jo pogledajo • pogledajo poimenovano osebo, predmet... • reagirajo na besedo NE • na vprašanje KJE ? pokažejo na osebo ali predmet • upoštevajo preprosta navodila • pokažejo imenovano osebo ali predmet • povedo prvo besedo s pomenom 	poslušanje ter odzivanje na govorni jezik	
<ul style="list-style-type: none"> • uporabljajo svoj govor za osnovno sporazumevanje 	<ul style="list-style-type: none"> • povedo svoje ime • odgovorijo na vprašanje KDO JE TO ? • imenujejo več oseb 	govor –poslušanje, imenovanje, opisovanje,...	

	<ul style="list-style-type: none"> • odgovorijo na vprašanje KAJ JE TO ? • imenujejo več predmetov • prepoznajo in imenujejo predmete • prepoznajo in imenujejo dele celote • prepoznajo in imenujejo dečke in deklice v skupini • uporabljajo preprosto poved, ki vsebuje glagol, samostalnik, pridevnik; predlog, zaimsek... 		
<ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo in uporabljajo pravilno strukturo povedi 	<ul style="list-style-type: none"> • opišejo svoje lastnosti, opišejo lastnosti sošolca • uporabljajo enostavno vprašalno in nikalno poved • o sebi govorijo v prvi osebi • v pogovoru uporabljajo množino • pravilno uporabljajo sedanjik 	poved	
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo in razvijajo vljudno in strpno pogovarjanje –poslušanje in govorjenje 	<ul style="list-style-type: none"> • pogovarjajo se s sošolci in učiteljem, navajajo se začenjati pogovor oz. se smiselno odzivati na govorjenje drugega • tudi zunaj ustanove med seboj in s tujimi ljudmi uporabljajo vljudne fraze 	govorno nastopanje, pripovedovanje	
PISNI JEZIK			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo pisni jezik • se pripravljajo na uporabo pisnega jezika 	<ul style="list-style-type: none"> • poslušajo, posnemajo zvoke v naravnem okolju • poslušajo različne zvoke, jih gibalno, ritmično, likovno in glasovno izrazijo • slušno razlikujejo npr.: čivkanje ptičkov od brenčanja čebel 	poslušanje različnih zvokov, glasov, besed, povedi...	

<ul style="list-style-type: none"> • razčlenjuje besede, zloge 	<ul style="list-style-type: none"> • poslušajo in razumevajo posamezne besede ter v besedah prepoznavajo in ponavljajo: • zloge in njihovo zaporedje • začetni zlog – ter navajajo besede na isti začetni zlog • začetni glas – ter navajajo besede na isti začetni glas 	<p>besede, zlogi</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • seznanjajo se s pisano besedo, kratkimi besedili... 	<ul style="list-style-type: none"> • listajo po slikanici, časopisu, reviji, knjigi • iz časopisa, revije izrezujejo slike, ki se navezujejo na tematiko • glasno » berejo « slike, ilustracije • ob panoju » berejo« slike povezane s temo • prepoznavajo nekatere črke • globalno prepoznavajo nekatere pogosto videne besede • razdelijo zvezke in druge šolske potrebščine z oznako oz. z imeni sošolcev 	<p>spoznavanje pisane besede, »branje« slik, globalno prepoznavanje črk, besed....</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo in vadijo osnove pisanja • razvijajo orientacijo • v prostoru • na telesu • na ploskvi 	<ul style="list-style-type: none"> • čečkajo spontano in vodeno z različnimi pisali • vlečejo črto s palico po mivki od učenca do učenca, okrog učenca • rišejo, vlečejo črto z mokro gobo po asfaltu, po tleh, po tabli... • vlečejo črto po papirju, na različnih mestih v razredu vedno od leve proti desni • preko igre razvijajo orientacijo na sebi, v prostoru, na mizi, na tabli, v zvezku... 	<p>preko igre in vodeno razvijanje predpisalnih veščin-grafomotorika</p> <p>orientacija, fina motorika</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> • sestavijo razrezano sliko • izvajajo krožne gibe z roko, z nogo, s celim telesom • kotalijo žogo po notranjem obodu obroča • polagajo krožce po obodu obroča • rišejo krožno črto po narisani predlogi; vodoravno črto • s pomočjo igre vadijo risanje lokov, ravnih črt, vijug, vodoravnih in navpičnih črt in zank, - vaje se navezujejo na učne teme • rišejo krožno črto samostojno; vodoravno črto 		
<ul style="list-style-type: none"> • razvijajo spretnost prstov in rok 	<ul style="list-style-type: none"> • vadijo pravilno držo in uporabo raznih pisal • režejo papirnate trakove, • pobirajo drobne predmete • nizajo ogrlico • iz plastelina, gline, testa... oblikujejo svaljke, figure, črke . 	urjenje fine motorike	
<ul style="list-style-type: none"> • vidno razločujejo in razčlenjujejo ter slušno razločujejo in razčlenjujejo 	<ul style="list-style-type: none"> • vidno razlikujejo med dvema podobnima predmetoma; slikama... • črto razdelijo na več delov-krajši, daljši • iz raznobarnih čepkov sestavijo - po predlogi-mozaični vzorec ali lik 	iskanje podobnosti, različnosti	
<ul style="list-style-type: none"> • urijo spomin 	<ul style="list-style-type: none"> • ponovijo besedo, kratko izštevanko... 	vaje in igre za zapomnitev	

	<ul style="list-style-type: none"> • rišejo po spominu 		
<ul style="list-style-type: none"> • razvijajo pozornost in koncentracijo 	<ul style="list-style-type: none"> • nadaljujejo vzorec znakov v mrežastem obrazcu 	iskanje, štetje,	
<ul style="list-style-type: none"> • spontano, preko igre in vodeno spoznavajo pisanje 	<ul style="list-style-type: none"> • vadijo poteze, ki tvorijo prvine črk z različnimi gibalno grafičnimi vajami v prostoru in na papirju, s celim telesom, z deli telesa in z raznimi materiali • prerisujejo oz. sami napišejo nekaj črk in jih povežejo z glasovi • preslikujejo črke, svoje ime in priimek • zapišejo svoje ime • povežejo glasove z znaki – črkami • spoznavajo računalniško tipkovnico 	preslikovanje, prerisovanje glasov-črk, zlogov, besed, povedi	
<ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo različna besedila 	<ul style="list-style-type: none"> • poslušajo prirejeno zgodbo in jo s pomočjo slik in vprašanj obnovijo • poslušajo in ponovijo nekatere ključne besede iz zgodbe • s pomočjo ilustracij in ključnih besed obnovijo zgodbo • poslušajo in posnemajo glasove živali iz zgodbe • posnemajo, igrajo vloge-živali, oseb 	zgodbe, pravljice, pesmi, lutkovne igre, filmi... (poslušanje, posnemanje, dopolnjevanje, igranje vlog)	

3.2.2. DRUGA STOPNJA

OPERATIVNI CILJI	PRIMERI DEJAVNOSTI	PREDLAGANE VSEBINE	SPECIALNO DIDAKTIČNA PRIPOROČILA
NEVERBALNA KOMUNIKACIJA			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> vzpostavljajo telesni in očesni kontakt se sporazumevajo z okoljem z naravno gesto poiščejo izvor zvoka v prostoru poiščejo izvor glasu v prostoru 	<ul style="list-style-type: none"> z gesto in mimiko pokažejo svoje potrebe pokažejo svoja čustva pokažejo strinjanje, nestrinjanje... prepoznajo glas znane osebe reagirajo na svoje ime na različne zvoke se odzivajo z mimiko, gestami in gibi telesa ugotavljajo pomen in izvor zvokov poslušajo različne zvočne efekte ter jih posnemajo različne zvočne efekte gibalno izrazijo. kličemo po imenu, ne preglasno, uporabljamo različne ropotulje in zvočne igrače 	<p>sporazumevanje z gesto in mimiko obraza</p> <p>poslušanje različnih zvokov</p>	<ul style="list-style-type: none"> Pri učencih s težkimi motnjami v duševnem razvoju, oziroma tistih, ki ne uporabljajo verbalnega govora za svoje sporazumevanje z okolico, učitelj razvija neverbalno komunikacijo, ob tem pa spodbuja tudi verbalno komunikacijo
<ul style="list-style-type: none"> spoznavajo alternativne oblike neverbalne komunikacije 	<ul style="list-style-type: none"> opazujejo slike, ki se povezujejo s spoznavanjem okolja in reagirajo z mimiko 	<p>slikovna, simbolna komunikacija</p>	
VERBALNA KOMUNIKACIJA			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> iz barve glasu prepoznajo osnovne verbalne znake za opozorilo, veselje, jezo 	<ul style="list-style-type: none"> izpostavljeni so različnim vsakodnevnim socialnim situacijam vaje pihanja, srkanja, 	<p>razumevanje</p>	

<ul style="list-style-type: none"> • urijo motoriko govornih organov • razvijajo verbalno komunikacijo 	<p>oblizovanja in tresenja</p> <ul style="list-style-type: none"> • vokalizirajo samoglasnike • med igro vokalizirajo samoglasnike in soglasnike kombinirano • izgovarjajo dvojno kombinacijo samoglasnikov in soglasnikov • uporabljajo preprosto poved 	<p>vaje za urjenje motorike govornih organov</p> <p>vokaliziranje-imitirano, spontano</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tudi po navodilu logopeda izvajajo različne vaje za razgibavanje govoril, za pridobivanje posameznih glasov in glasovnih skupin.
<ul style="list-style-type: none"> • razumejo govorno izražanje drugih oseb ter se nanj odzivajo 	<ul style="list-style-type: none"> • obrnejo se k osebi, ki jih je poklicala in jo pogledajo • reagirajo na besedo NE • na vprašanje KJE ? pokažejo na osebo ali predmet • upoštevajo preprosta navodila • na fotografiji pokažejo imenovano osebo ali predmet 	<p>poslušanje ter odzivanje na govorjeni jezik</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • uporabljajo svoj govor za sporazumevanje • spoznavajo in uporabljajo pravilno strukturo povedi 	<ul style="list-style-type: none"> • povedo svoje ime • uporabljajo preprosto poved, ki vsebuje glagol, samostalnik, pridevnik, predlog, zaimke... • odgovorijo na vprašanja, ki se navezujejo na konkretne situacije • imenujejo več oseb, predmetov, delov celote • dopolnjujejo začete povedi • širijo besedišče • opišejo svoje lastnosti • uporabljajo enostavno vprašalno in nikalno poved • o sebi govorijo v prvi osebi • o drugih govorijo v drugi in tretji osebi • v povedi uporabljajo pravilni 	<p>govor –poslušanje, poimenovanje, opisovanje, dopolnjevanje...</p>	<ul style="list-style-type: none"> • (globalna metoda branja je lahko podporna tehnika pri razvijanju govora, bogatenju besednega zaklada)

	vrstni red besed <ul style="list-style-type: none"> • v pogovoru uporabljajo množino • uporabljajo dvojino • pravilno uporabljajo osebne in svojilne zaimke • pravilno uporabljajo sedanjik • spontano, preko igre in vodeno uporabljajo prihodnjik in preteklik 		
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo in razvijajo vljudno in strpno pogovarjanje –poslušanje in govorjenje 	<ul style="list-style-type: none"> • pogovarjajo se s sošolci in učiteljem, navajajo se začenjati pogovor oz. se smiselno odzivati na govorjenje drugega • prenesejo govorno sporočilo • spoznajo vljudnostne izraze 	govorno nastopanje- predstavljanje, pripovedovanje,	
PISNI JEZIK			
Učenci: <ul style="list-style-type: none"> • razvijajo bralno pisalne spretnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • funkcionalne vaje za razvijanje orientacije, spretnosti prstov in rok..... • 	Funkcionalne vaje	<ul style="list-style-type: none"> • Funkcionalne vaje so navedene v operativnih ciljih za jezik v 1. stopnji
<ul style="list-style-type: none"> • spontano, preko igre in vodeno spoznavajo in vadijo začetno pisanje 	<ul style="list-style-type: none"> • vadijo poteze, ki tvorijo prvine črk z različnimi gibalno grafičnimi vajami v prostoru in na papirju, s celim telesom, z deli telesa in z raznimi materiali • prerišujejo oz.sami napišejo nekaj črk in jih povežejo z glasovi • zapišejo svoje ime • povežejo glasove z znaki – črkami (ki jih poznajo) • kopirajo črke • utrjujejo že pridobljene glasove – opazujejo fonominični znak, pravilno izgovorijo ustrezen 	zapisi glasov-črk, zlogov, besed, povedi	<ul style="list-style-type: none"> • Obseg in vrstni red pridobivanja črk je individualen – odvisen od sposobnosti in predznanja učencev, oziroma učenci, ki so se izobraževali po prilagojenem programu z nižjim izobrazbenim standardom nadaljujejo z individualnim programom branja in pisanja. Na vseh stopnjah oz. vseh skupinah učitelji uporabljajo enaka učila oz. didaktični material za pridobivanje črk (enake slike oz. ilustracije za

	<p>znak, ter napišejo odgovarjajočo črko.</p> <ul style="list-style-type: none"> • glasove zapisujejo z ustreznimi velikimi tiskanimi črkami in sicer po dogovorjeni smeri, obliki in velikosti • zapišejo svoje ime in priimek – lahko tudi na računalniku • zapišejo glas, zlog kratko besedo – vežejo glasove v zloge (s pomenom) – ustvarjajo veze med glasom in grafemom • napišejo imena sošolcev, učiteljev, ki jih učijo 		<p>določeno črko npr. B – balon).</p>
<ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo različna besedila 	<ul style="list-style-type: none"> • poslušajo prirejeno zgodbo in jo s pomočjo slik obnovijo • poslušajo in ponovijo nekatere ključne besede iz zgodbe • s pomočjo ilustracij in ključnih besed obnovijo zgodbo • poslušajo in posnemajo glasove živali iz zgodbe • posnemajo, igrajo vloge-živali, oseb • narišejo osebe in živali iz zgodbe • narišejo osebe in živali iz zgodbe in jih opišejo • poslušajo kratke verze in jih gibalno izrazijo • naučijo se kratke verze • sodelujejo pri govorni igri z glasovi, zlogi, besedami • dopolnijo poved 	<p>zgodbe, pravljice, pesmi, lutkovne igre, filmi... (poslušanje, posnemanje, dopolnjevanje, igranje vlog)</p>	

3.2.3. TRETJA STOPNJA

OPERATIVNI CILJI	PRIMERI DEJAVNOSTI	PREDLAGANE VSEBINE	SPECIALNO DIDAKTIČNA PRIPOROČILA
NEVERBALNA KOMUNIKACIJA			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> vzpostavljajo telesni in očesni kontakt se sporazumevajo z okoljem z naravno gesto razlikujejo različne zvoke in glasove v hrupnem okolju prepoznajo, poslušajo glas znane osebe pokažejo imenovan predmet 	<ul style="list-style-type: none"> z gesto in mimiko pokažejo svoje potrebe pokažejo svoja čustva pokažejo strinjanje, nestrinjanje... reagirajo na svoje ime na različne zvoke se odzivajo z mimiko, gestami in gibi telesa ugotavljajo pomen in izvor zvokov poslušajo različne zvočne efekte ter jih posnemajo različne zvočne efekte gibalno izrazijo različne zvočne efekte ritmično in likovno izrazijo 	<p>sporazumevanje z gesto in mimiko obraza</p> <p>poslušanje različnih zvokov</p>	<ul style="list-style-type: none"> pri učencih s težkimi motnjami v duševnem razvoju, oziroma tistih, ki ne uporabljajo verbalnega govora za svoje sporazumevanje z okolico, učitelj razvija neverbalno komunikacijo, ob tem pa spodbuja tudi verbalno komunikacijo aktivnost so vezane na vsakovnevna dogajanja učitelj usmerja učence k poslušanju, pozornosti do določenih glasov
<ul style="list-style-type: none"> spoznavajo alternativne oblike neverbalne komunikacije s kretnjo ali gibom katerega koli 	<ul style="list-style-type: none"> opazujejo slike, ki so povezane z vsebinami spoznavanja okolja 	<p>nadomestna komunikacija – kretnja, gib,</p>	<ul style="list-style-type: none"> sistem uvajanja nadomestne komunikacije je vedno individualno prilagojen
<ul style="list-style-type: none"> dela telesa, pokažejo DA / NE pridobivajo slikovne simbole, ki so vezani na obravnavane vsebine s slikovnim simbolom izrazijo željo, počutje... simbolno komunikacijo aktivno 	<ul style="list-style-type: none"> stol, miza... opazujejo slike, ki se povezujejo z vsebinami spoznavanja okolja, ter jih prepoznajo - reagirajo z mimiko... pokažejo na želeno sliko z roko, glavo, oz. z delom telesa, ki ga 	<p>slikovna, simbolna komunikacija elektronski pripomoček, pisalni stroj, računalnik</p>	<ul style="list-style-type: none"> posamezniku, začne ali konča se na kateri koli stopnji različne pripomočke za nadomestno komunikacijo uporabljajo, upravljajo na tak način, kot jim omogoča njihova dodatna npr.: gibalna,

uporablja v pogovoru	uporablja za komuniciranje		vidna, slušna - motenost
VERBALNA KOMUNIKACIJA			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • razvijajo verbalno komunikacijo • urijo motoriko govornih organov 	<ul style="list-style-type: none"> • pihajo, srkajo, se oblizujejo po zgornji, spodnji ustnici, tresejo ustnice 	<p>vaje za urjenje motorike govornih organov</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tudi po navodilu logopeda izvajajo različne vaje za razgibavanje govoril, za pridobivanje posameznih glasov in glasovnih skupin.
<ul style="list-style-type: none"> • razumevajo govorno izražanje drugih oseb ter se nanj odzivajo • razumejo in se ustrezno odzovejo v socialni situaciji • ustrezno odgovorijo na enostavna vprašanja 	<ul style="list-style-type: none"> • obrnejo se k osebi, ki jih je poklicala in jo pogledajo • reagirajo na besedo NE SMEŠ, NE MOREŠ, NE BOŠ.. • odgovorijo na vprašanje KJE ? • upoštevajo različna navodila, zahteve, ukaze, prošnje.. • na fotografiji pokažejo imenovano osebo ali predmet in opišejo po svojih sposobnostih 	<p>razumevanje, poslušanje ter odzivanje na govorjeni jezik</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • uporabljajo svoj govor za sporazumevanje • spoznavajo in uporabljajo pravilno strukturo povedi • spoznajo in razvijajo vljudno in strpno pogovarjanje –poslušanje in govorjenje 	<ul style="list-style-type: none"> • uporabljajo preprosto poved • povedo svoje ime • prepoznajo in imenujejo predmete v različnih situacijah • prepoznajo in imenujejo dele celote • širijo besedišče v konkretni situaciji, ob igri • širijo besedišče s pomočjo različnih iger • smiselno odgovarjajo na vprašanja postavljena v zvezi z učno temo • opišejo sebe, svoje lastnosti, opišejo lastnosti sošolca • v povedi uporabljajo pravilni 	<p>govor –poslušanje, poimenovanje, opisovanje, dopolnjevanje...</p> <p>govorno nastopanje-predstavljanje, pripovedovanje</p>	<ul style="list-style-type: none"> • globalna metoda branja je lahko podporna tehnika pri razvijanju govora, bogatenju besednega zaklada

	<p>vrstni red besed</p> <ul style="list-style-type: none"> • pogovarjajo se s sošolci in učiteljem, navajajo se začenjati pogovor oz. se smiselno odzivati na govorjenje drugega • memorirajo in prenesejo govorno sporočilo • govorno nastopajo, se predstavijo (lahko s pomočjo vprašanj)-povedo svoje ime, priimek, naslov • spoznajo kdaj in kako se koga pozdravi- igranje vlog • uporabljajo vljudnostne izraze • spoznajo kdaj in kako se komu za kaj opraviči- v pogovoru uporabijo vljudnostni izraz • spoznajo in doživljajo kdaj in kako se komu izreče voščilo 		
PISNI JEZIK			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • razvijajo bralno pisalne spretnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • Funkcionalne vaje za razvijanje orientacije, spretnosti prstov in rok 	Funkcionalne vaje	<ul style="list-style-type: none"> • Funkcionalne vaje so navedene v operativnih ciljih za jezik v 1. stopnji.
<ul style="list-style-type: none"> • spontano, preko igre in vodeno spoznavajo in vadijo pisanje 	<ul style="list-style-type: none"> • vadijo poteze, ki tvorijo prvine črk z različnimi gibalno grafičnimi vajami v prostoru in na papirju, s celim telesom, z deli telesa in z raznimi materiali • povežejo glasove z znaki – črkami • kopirajo črke • utrjujejo že pridobljene glasove – opazujejo fonominični znak, pravilno izgovorijo ustrezen 	zapisi glasov-črk, zlogov, besed	<ul style="list-style-type: none"> • Obseg pridobivanja črk je individualen – odvisen od sposobnosti in predznanja učencev, oziroma učenci, ki so se izobraževali po prilagojenem programu z nižjim izobrazbenim standardom nadaljujejo z individualnim programom branja in pisanja. Na vseh stopnjah oz. vseh skupinah

	<p>znak, ter napišejo odgovarjajočo črko.</p> <ul style="list-style-type: none"> • z gibalno – grafičnimi vajami utrjujejo prvine velikih tiskanih črk • glasove zapisujejo z malimi tiskanimi črkami, in sicer po dogovorjeni smeri, obliki in velikosti. • zapišejo glas, zlog kratko besedo – vežejo glasove v zloge (s pomenom) • napišejo imena sošolcev, učiteljev, ki jih učijo • se podpišejo 		<p>učitelji uporabljajo enaka učila oz. didaktični material za pridobivanje črk (enake slike oz. ilustracije za določeno črko npr. B – balon).</p>
<ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo različna besedila • razvijajo bralne navade 	<ul style="list-style-type: none"> • poslušajo pravljice ali pripovedi »na deževen dan« • poslušajo prirejeno zgodbo in jo s pomočjo slik obnovijo • poslušajo in ponovijo nekatere ključne besede iz zgodbe • s pomočjo ilustracij in ključnih besed obnovijo zgodbo • poslušajo in posnemajo glasove živali iz zgodbe • posnemajo, igrajo vloge-živali, oseb • narišejo osebe in živali iz zgodbe • narišejo osebe in živali iz zgodbe in jih opišejo • poslušajo kratke verze in jih gibalno izrazijo • naučijo se kratke verze • sodelujejo pri govorni igri z 	<p>zgodbe, pravljice, pesmi, lutkovne igre, filmi... poslušanje, posnemanje, dopolnjevanje, igranje vlog</p>	<ul style="list-style-type: none"> • z »branjem na deževen dan« ali metodo »dolgega branja« učitelj bere na željo učencev (v nadaljevanjih) vedno nove ali kar naprej iste pravljice

	<p>glasovi, zlogi, besedami</p> <ul style="list-style-type: none"> • dopolnijo poved • s pomočjo berejo krajša besedila po vlogah 		
<ul style="list-style-type: none"> • uporabljajo pisni jezik 	<ul style="list-style-type: none"> • narišejo piktograme iz svojega okolja-prepoved, zapoved, obvestilo... • napišejo opozorilo, zapoved, prepoved... • uredijo bistvene podatke v miselni vzorec in ga skušajo ustno obnoviti 	<p>funkcionalna uporaba pisnega sporočanja-obvestila, sporočila</p>	

3.3. OPERATIVNI CILJI ZA MATEMATIKO

3.3.1. PRVA STOPNJA

OPERATIVNI CILJI	PRIMERI DEJAVNOSTI	PREDLAGANE VSEBINE	SPECIALNO DIDAKTIČNA PRIPOROČILA
PREDŠTEVILSKA MATEMATIKA			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • se usmerjeno igrajo s predmeti • opazujejo predmete • opazujejo prostor • opazujejo dejavnost • razvrščajo osebe, predmete v skupine (glede na kvalitativne lastnosti, izbran kriterij) • prepoznavajo simbole 	<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • imenujejo predmete v neurejeni skupini • imenujejo in prelagajo predmete v skupini • shranjujejo igrače v škatle • razvrščajo igrače • zlagajo učne materiale na police • razdelijo skupino elementov na dve ali več skupin • razdelijo igrače sošolcem • sortirajo predmete po barvi,obliki • sortirajo nabrane plodove,semena,kamenčke • opazujejo vzorce na igračah,oblačilih • izberejo simbol zase in za svoje stvari • se igrajo s kockami 	<p>opazovanje, razvrščanje, urejanje, nizanje , prirejanje</p> <p>spoznavanje kvalitativnih lastnosti (barva, velikost, oblika)</p> <p>razvijanje količinskih pojmov (malo, mnogo, več, manj, enako mnogo)</p> <p>razvijanje odnosa prvi-zadnji</p>	<p>uporabljamo različne materiale (konkretni predmeti,didaktičen material) in igrače; koristno je zaznavanje z vsemi čuti</p>
GEOMETRIJA			
Učenci:	Učenci:		

<ul style="list-style-type: none"> • čečkajo po površini • vlečejo s prsti po črti • polagajo materiale po črtah • spojijo dve označeni točki • rišejo črte • prepoznajo predmet v različnih legah • razlikujejo med okroglimi in oglatimi predmeti • oblikujejo geometrijska telesa iz plastičnih materialov • imenujejo oblike 	<ul style="list-style-type: none"> • se igrajo s snovmi kot so pesek, glina, mivka, voda • se igrajo z vodo (prelivajo) • se igrajo z igračkami, predmeti različnih geometrijskih oblik • se učijo orientacije levo/desno pri obujanju, oblačenju • odtisnejo geometrijske ploskve v pesek, plastelin • se igrajo z odsevi v zrcalu • plezajo po toboganu ipd. in opazujejo okolico iz različnih položajev • tipajo predmete, plodove, liste in ugotavljajo kaj je ostro, mehko, oglato, okroglo • pripravijo pogrinjek • gradijo stolpce iz kock • se igrajo pred ogledalom • se igrajo z žogo • pomagajo pri pripravi mize za kosila • obrisujejo telo 	<p>črte, geometrijski liki in telesa, simetričnost</p> <p>razvijanje orientacije v prostoru (glede na sebe, glede na druge osebe in predmete)</p>	<p>Učenci spoznavajo predmete najprej s prijemanjem, skozi igro; doživljanje.</p>
ŠTEVILA IN MERJENJE			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mehanično štejejo • posnemajo štetje s prsti • štejejo predmete, ki jih premikajo, se jih dotikajo • štejejo s prsti • se učijo izštevanke • prepoznajo in imenujejo številke 	<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • štejejo iz veselja (enadvašest, ...), štejejo ko plešejo, pojejo • štejejo s prsti (se igrajo prstne igre) • se igrajo z igračkami, ki prikazujejo številke (telefon, blagajna, tehtnice ipd.) • se igrajo z lopatko, žlico, 	<p>številke, štetje, merjenje</p>	<p>Osnova za štetje je prirejanje 1-1, Najprej šteje predmete, ki jih lahko premakne, se jih dotakne in nato stvari, ki jih vidi (zunaj, na sliki); samo s štetjem se ne osvoji pojem števila; učenci največkrat štejejo do pet</p>

	lončki,... <ul style="list-style-type: none"> • se igrajo trgovino • se preštevajo 		
RAČUNALNIŠTVO			
Učenci: <ul style="list-style-type: none"> • spoznajo računalnik in njegove elemente • uporabljajo miško • uporabljajo tipke • razvijajo spretnost pri uporabi 	Učenci: <ul style="list-style-type: none"> • skupaj s pedagogom rešujejo matematične naloge (iščejo pare, prirejajo številke, sestavljajo like, računajo, rešujejo labirinte, se igrajo s količinami in številkami, se igrajo spomin, rešujejo kje je več/manj, ustvarjajo iz likov in oblik, preštevajo in računajo s predmeti, določajo vrstni red, rešujejo sestavljanke, rišejo) • se igrajo tekmovalne igrice 	učenje s pomočjo računalnika (primerni računalniški programi)	Učenci se igrajo na računalnik skupaj s pedagogom, igrajo se omejen čas, da se prepreči preutrujenost; računalniki morajo biti primerne kvalitete (dobro osvetljeni, s primernim zaslonom, dovolj hitri). S primernimi programi, igrami pridobivajo učenci znanja uporabna zunaj računalnika.

3.3.2. DRUGA STOPNJA

OPERATIVNI CILJI	PRIMERI DEJAVNOSTI	PREDLAGANE VSEBINE	SPECIALNO DIDAKTIČNA PRIPOROČILA
PREDŠTEVILSKA MATEMATIKA			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sestavljajo elemente • razstavljajo elemente • izločijo element • nizajo elemente (glede na kriterij) • primerjajo predmete (iščejo podobnosti in razlike) • razvrščajo po padajočih ali naraščajočih lastnostih (npr. velikosti) • prepoznavajo vzorce • oblikujejo vzorce 	<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opazujejo sliko in pripovedujejo • barvajo pobarvanke • urejajo slike, pospravljajo knjige • razdelijo skupino elementov na dve ali več skupin • se igrajo z igračami, ki zahtevajo vstavljanje predmetov • sestavijo celoto iz delov (sestavljanke) • posnemajo gibalni vzorec (ples) • pojejo in ustvarjajo ritmični vzorec (plosk, tlesk, ...) • posnemajo glasovni vzorec (hov, mu, mijav, ...) • ustvarijo simbolni vzorec (1, 2, 1, 2, ...) • nizajo perle, papirčke 	<p>opazovanje, razvrščanje, urejanje, nizanje (vzorci), prirejanje (relacije)</p> <p>spoznavanje kvalitativnih lastnosti (barva, velikost, oblika)</p> <p>razvijanje količinskih pojmov (malo, mnogo, več, manj, enako mnogo)</p> <p>razvijanje odnosa prvi-zadnji</p>	
GEOMETRIJA			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rišejo ravne in krive, sklenjene in nesklenjene črte • razlikujejo geometrijska telesa (krogla, kvader, kocka, valj, stožec) • prepoznajo geometrijska telesa 	<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oblikujejo glino, plastelin • vlivajo modele • iščejo oblike v naravi • plastično oblikujejo telesa • zlagajo like po velikosti 	<p>črte, geometrijski liki in telesa, simetričnost</p> <p>razvijanje orientacije v prostoru (glede na</p>	<p>Pri obravnavi prehajamo od večjih dimenzij na manjše, od oblikovanih geometrijskih likov in teles k narisanim.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • razlikujejo geometrijske like (krog, pravokotnik, kvadrat, trikotnik) • prepoznajo geometrijske like • obrisujejo geometrijske like • spojijo dve ali več označenih točk • gubajo papir 	<ul style="list-style-type: none"> • se igrajo s ploščicami • zlagajo prtičke • odtiskujejo risbe • naštevajo kaj je na levi, desni strani 	<p>sebe, glede na druge osebe in predmete) in uporaba izrazov za opisovanje položaja predmetov; na , v, zgoraj, spodaj, skozi, levo, desno, nad, pod, spredaj, zadaj, pred, za</p>	<p>Prehajamo od trodimenzionalne geometrijske oblike (telesa lahko učenec prime) na dvodimenzionalno (liki, ploskve so učencem abstraktnejši).</p>
ŠTEVILA IN MERJENJE			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapišejo številko • dodajajo predmete • odzemajo predmete • štejejo naprej (več od pet) • prikažejo število elementov • seštevajo s konkretnimi materiali 	<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opazijo kje vse se pojavijo številke • štejejo igrače, sošolce • merijo s priročnimi sredstvi (palčke, lončki, koraki) • preslikujejo številke • povezujejo količino s številko • opazujejo dan, mesec na koledarju • se igrajo igre, ki zahtevajo ponovitev ritma z enakim številom kakega drugega dejanja (poskokov, ...) • prelivajo vodo • se igrajo s kovanci, bankovci 	<p>številke, štetje, računske operacije, merjenje (tehtanje, merjenje prostornine, merjenje količin)</p>	<p>Pisanje števil od velikopoteznih do finomotornih (učenec hodi po številki, ki jo narišemo na tla, številke izpeljujemo iz figur, polaganje materialov na zapisano številko, risanje številke z roko po zraku ipd.)</p> <p>Za merjenje uporabljamo relativne merske enote (za dlan, lonček, merjenje s paličkami ipd.)</p>
RAČUNALNIŠTVO			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznajo računalnik in njegove elemente • uporabljajo miško • uporabljajo tipke • razvijajo spretnosti pri uporabi 	<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • skupaj s pedagogom rešujejo matematične naloge (iščejo pare, prirejajo številke, sestavljajo like, računajo, rešujejo labirinte, se igrajo s količinami in številkami, se 	<p>učenje s pomočjo računalnika (primerni računalniški programi)</p>	<p>Učenci se igrajo na računalnik skupaj s pedagogom, igrajo se omejen čas, da se prepreči preutrujenost; računalniki morajo biti primerne kvalitete (dobro osvetljeni, s primernim zaslonom,</p>

	<p>igrajo spomin, rešujejo naloge kje je več/manj, ustvarjajo iz likov in oblik, preštevajo in računajo s predmeti, določajo vrstni red, rešujejo sestavljanke, rišejo)</p> <ul style="list-style-type: none">• se igrajo tekmovalne igrice		<p>dovolj hitri).</p> <p>S primernimi programi, igrami pridobivajo učenci znanja uporabna zunaj računalnika.</p>
--	---	--	--

3.3.3. TRETJA STOPNJA

OPERATIVNI CILJI	PRIMERI DEJAVNOSTI	PREDLAGANE VSEBINE	SPECIALNO DIDAKTIČNA PRIPOROČILA
PREDŠTEVILSKA MATEMATIKA			
Učenci: <ul style="list-style-type: none"> • razvrščajo predmete po zaporednih nizih • razvrščajo večje število predmetov glede na kvalitativne lastnosti • razvrščajo predmete v več skupin • sestavljajo zahtevnejšo sliko • razstavljajo oblike na več delov in sledijo zaporednemu nizu 	Učenci: <ul style="list-style-type: none"> • oblikujejo vrste predmetov • ustvarjajo vzorce • zbirajo predmete v zbirke • nizajo vzorce z drobnim materialom • sestavljajo puzzle 	opazovanje, razvrščanje, urejanje, nizanje (vzorci), prirejanje (relacije) razvijanje količinskih pojmov	
GEOMETRIJA			
Učenci: <ul style="list-style-type: none"> • imenujejo geometrijske like in telesa • dopolnijo simetrične slike • rišejo geometrijske like • oblikujejo valovito črto • urejajo in oblikujejo grafične prikaze • rišejo vzorce • izdelujejo makete • spoznavajo zemljevide 	Učenci: <ul style="list-style-type: none"> • obarvajo ravne in krive črte • vidno kopirajo like • otipajo figuro, telo, lik • izdelajo obliko iz vžigalic, paličk • imenujejo predmete (... kot kroglja,... kot kocka,..) • oblikujejo like iz papirja • iščejo primere geometrijskih teles in likov v okolju • opazujejo simetrijo pri predmetih 	črte, geometrijski liki in telesa, simetričnost razvijanje orientacije v prostoru razvijanje pojma širok-ozek (širši-ožji), velik-majhen (večji-manjši, največji-najmanjši), lažji-težji	Imena likov, teles in druge matematične izraze vpeljujemo glede na razvoj in zanimanje učencev; primere iščemo v naravi, v vsakdanjem življenju.

	<ul style="list-style-type: none"> • skrivajo stvari in vadijo izraze za prostorske pojme • označujejo poti • kopirajo like, figure 		
ŠTEVILA IN MERJENJE			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • seštevajo pisno • odštevajo s konkretnimi materiali • odštevajo pisno • poznajo znak -, +, = • stehtajo količino • štejejo (več od deset) • štejejo nazaj (v danem obsegu) • računajo s kalkulatorjem • seštevajo in odštevajo s prehodom • štejejo manjše skupine elementov v večji skupini • odčitavajo rezultate meritev 	<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • se igrajo družabne igre (človek ne jezi se, domino ipd.) • uporabijo denar pri manjšem nakupu • rešujejo računske naloge • poznajo pomembne telefonske številke • štejejo oddaljene stvari (hiše, drevesa) • mečejo žogice in merijo dolžino • tekmujejo v teku in se preštevajo • štejejo poskoke • določajo vrstni red • napovedujejo rezultat • štejejo urejene (stopnice,...) in neurejene (cvetlice,...)objekte 	<p>številke, štetje, računske operacije, merjenje (tehtanje, merjenje prostornine, merjenje količin)</p>	<p>Za merjenje lahko uporabljamo relativne merske enote-konstantne nestandardne enote za katere se dogovorimo (za merjenje določimo enako dolge paličice, slamice).</p>
RAČUNALNIŠTVO			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznajo računalnik in njegove elemente • uporabljajo miško • uporabljajo tipke • razvijajo spretnosti pri uporabi 	<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • skupaj s pedagogom rešujejo matematične naloge (iščejo pare, prirejajo številke, sestavljajo like, računajo, rešujejo labirinte, se igrajo s količinami in številkami, se igrajo spomin, rešujejo naloge kje je več/manj, ustvarjajo iz likov in oblik,preštevajo in 	<p>učenje s pomočjo računalnika (primerni računalniški programi)</p>	<p>Učenci se igrajo na računalnik Skupaj s pedagogom, igrajo se omejen čas, da se prepreči preutrujenost; računalniki morajo biti primerne kvalitete (dobro osvetljeni, s primernim zaslonom, dovolj hitri).</p> <p>S primernimi programi, igrami</p>

	<p>računajo s predmeti, določajo vrstni red, rešujejo sestavljanke, rišejo)</p> <ul style="list-style-type: none">• se igrajo tekmovalne igrice		<p>pridobivajo učenci znanja uporabna zunaj računalnika.</p>
--	---	--	--

4. OPIS OSVOJENIH ZNANJ IN VEŠČIN

Glede na raznolikost učencev, vključenih v Posebni program vzgoje in izobraževanja in napredovanje po stopnjah, je ocenjevanje opisno. Ocena ni pogoj za napredovanje na višjo stopnjo. Opis osvojenih znanj in veščin služi kot orientacija, ki se oceni ob koncu 3. in 5. stopnje. Omogoča nam načrtno in sistematično spremljanje otrokovega razvoja.

Na osnovi vsakoletnih poročil o napredku učenca v osvajanju operativnih ciljev v individualiziranih programih, učitelj ob zaključku tretje stopnje naredi natančno in pregledno opisno oceno iz Splošne poučenosti. Ta ocena naj po zaključeni tretji stopnji zajema opis njegovih znanj in spretnosti na področju **spoznavanja okolja**, **jezika** in **matematike**, opis veščin socialnega učenja in tudi priporočila za nadaljnjo vzgojo in izobraževanje.

Spoznavanje okolja:

- Kdo sem jaz?
- Spoznavanje oseb v najbližjem okolju
- Vrtec, šola, dom (zavod)
- Otrokov dom
- Širša okolica
- Letni časi
- Orientacija v času in prostoru
- Človeško telo
- Obleka
- Skrb za varnost in zdravje
- Živali
- Promet
- Poklici
- Prazniki

Jezik:

- Spoznavanje, razumevanje in uporabljanje ne besednih sporočil
- Razvijanje verbalne komunikacije
- Spoznavanje in uporabljanje pisnega jezika za sporazumevanje, ustvarjanje in zabavo

Matematika:

- Predštevilsko matematiko (razvrščanje, urejanje, prirejanje, nizanje, vzorci, relacije; spoznavanje kvalitativnih lastnosti in razvijanje količinskih pojmov)
- Geometrijo (črte, liki, telesa, simetrija; razvijanje orientacije v prostoru; razvijanje geometrijskih pojmov)
- Števila in merjenje (številke, seštevanje, odštevanje, merjenje količin)
- Računalništvo

5. ZNANJA, KI JIH MORAJO IMETI IZVAJALCI

Učni načrt izvaja specialni pedagog, profesor defektologije , oziroma univerzitetni diplomirani defektolog – v nadaljnjem besedilu »učitelj«, ki se v času svojega dela strokovno spopolnjuje. Za kvalitetno izvajanje učnega procesa v skupini potrebuje asistenco (varuh negovalec).

6. PRILOGA

6.1. Specialno didaktične posebnosti

Učni načrt Splošne poučenosti je obširen, dopušča pa avtonomnost učencu in učitelju/ici, kar pomeni, da naj bo učitelj samostojen in neodvisen pri odločanju in izbiri, kako in koliko bo posredoval znanj in veščin pri posamezni učni temi, glede na učenčeve sposobnosti.

Iz učnega načrta je razvidna postopnost in sistematičnost v pridobivanju in utrjevanju znanj in spretnosti iz področja splošne poučenosti, ki imajo za cilj doseči čim večjo samostojnost učencev z zmernimi, s težjimi in težkimi motnjami v duševnem razvoju.

Okvirni učni načrt naj bo učitelju v pomoč pri načrtovanju in pisanju individualiziranih učnih programov. Pri načrtovanju individualiziranega programa mora izhajati iz sposobnosti, ki jih učenec ima in posamezniku omogočiti, da svoje razvite sposobnosti tudi izrazi. To je še posebej pomembno za učence s težjimi in težkimi motnjami v duševnem razvoju, ki sami ne zmorejo izraziti svojih sposobnosti, zato potrebujejo veliko individualne pomoči in sposobnosti učitelja/ice, da se vživlja v nebesedno komunikacijo učenca in razmišlja o načinih in metodah dela, s katerimi bi pomagal učencu izraziti njegove sposobnosti. Pri načrtovanju individualiziranega programa naj učitelj sodeluje z drugimi strokovnjaki (delovni terapevt, fizioterapevt, logoped, psiholog, psihiater, socialni delavec, tiflo pedagog, surdo pedagog, negovalni kader, medicinska sestra), s starši ali zakonitimi zastopniki.

Specialno didaktična načela in metode naj bodo učitelju/ici vodilo pri izvajanju vsebin splošne poučenosti.

Pri spoznavanju okolja naj učitelj izhaja iz okolja ustanove v kateri potekata vzgoja in izobraževanje. Obseg spoznanj bo odvisen od individualnih sposobnosti učencev, od geografskega položaja in okolice šole, materialnih pogojev ustanove (AV-sredstva, didaktični pripomočki, računalniki...).

Pouk naj bo naravnani tako, da vsaka predlagana vsebina izhaja iz senzomotoričnih izkušenj v naravnem okolju. Velik poudarek naj bo tudi na socialnem učenju, ki naj bo vpeto v vse vsebine splošne poučenosti.

6.2. Medpodročne povezave

Splošna poučenost zajema vsebine in dejavnosti spoznavanja okolja, jezika in matematike. Jezik in matematika se povezujeta z vsebinami spoznavanja okolja.

Splošna poučenost pa se seveda povezuje z ostalimi področji Posebnega programa vzgoje in izobraževanja, in sicer z:

- razvijanjem samostojnosti,
- gibanjem in športno vzgojo,
- glasbeno vzgojo,
- likovno vzgojo,
- delovno vzgojo.

Pri doseganju ciljev in obravnavi vsebin splošne poučenosti bo učitelj uspešnejši z aktiviranjem čim večjega števila spoznavnih poti, zato jih bo pri skoraj vsaki učni enoti povezoval s cilji drugih področij posebnega programa vzgoje in izobraževanja. S tem bo uresničeval tudi načela celostnega razvoja osebnosti učenca, nazornosti in njegove lastne aktivnosti.

Glede na kratkotrajno pozornost in šibko pomnjenje učencev bo lahko učitelj snov splošne poučenosti utrjeval in ponavljal s primernimi aktivnostmi ostalih področij. Pri tem je zelo pomembno, da bo poiskal in razvijal »močna področja« posameznega učenca in s tem prispeval k utrjevanju njegove pozitivne samopodobe, razbremenjeval stiske in vplival na morebitne nezaželjene oblike vedenja.

6.3. Časovni okvir

Za področje Splošna poučenost Posebni program vzgoje in izobraževanja, ki je bil sprejet 5. 6. 2003, na 58. seji Strokovnega sveta Republike Slovenije za splošno izobraževanje, predvideva v predmetniku naslednji časovni okvir:

1. A. ZA PRVI DEL OSNOVNOŠOLSKE RAVNI

	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja		
Področje/leta šolanja	1.letno	2.letno	3.letno	4.letno	5.letno	6.letno	7.letno	8.letno	9.letno
Splošna poučenost	5 ur tedensko	5 ur tedensko	5 ur tedensko	7 ur tedensko	7 ur tedensko	7 ur tedensko	7 ur tedensko	7 ur tedensko	7 ur tedensko
Število tednov v letu	35	35	35	35	35	35	35	34	33
Število ur letno	175	175	175	245	245	245	245	238	231

Splošni poučenosti je za doseganje načrtovanih ciljev znotraj časovnega okvirja namenjeno kar precej časa, saj je to področje zelo obširno in zajema vsebine spoznavanja okolja, jezika in matematike. Doseganje načrtovanih ciljev omogočajo učencem razumevanje, aktivno in čim bolj samostojno vključevanje v svoje ožje in širše okolje.

1. B. ZA PRVI DEL OSNOVNOŠOLSKE RAVNI – RAZŠIRJENI PROGRAM:

	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja		
Področje/leta šolanja	1.letno	2.letno	3.letno	4.letno	5.letno	6.letno	7.letno	8.letno	9.letno
Kulturni dnevi	2 dneva	2 dneva	2 dneva	1 dan	1 dan	1 dan	1 dan	1 dan	1 dan
Naravoslovni dnevi	3 dni	3 dni	3 dni	3 dni	3 dni	3 dni	3 dni	3 dni	2 dneva
Število dni v letu	5	5	5	4	4	4	4	4	3

Kulturni dnevi so namenjeni spoznavanju kulturnih prireditvev, kulturnih ustanov in sodelovanju učencev na kulturnih prireditvah.

Naravoslovni dnevi so namenjeni poglobljanju in utrjevanju spoznanj iz učenčevega ožjega in širšega okolja. Naravoslovni dnevi zajemajo vsebine spoznavanja okolja s ciljem, da učenci dopolnijo in utrdijo svoja spoznanja v naravnem okolju. Učitelj izbira vsebine in načrtuje naravoslovne dneve glede na sposobnosti učencev in geografske pogoje.

Področje/leta šolanja	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja		
	1. leto	2. leto	3. leto	4. leto	5. leto	6. leto	7. leto	8. leto	9. leto
INTERESNE DEJAVNOSTI	1	1	1	1	1	1	1	1	1
PODALJŠANO BIVANJE									
JUTRANJE IN POPOLDANSKO VARSTVO									
Število ur na teden	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Število tednov	35	35	35	35	35	35	35	34	33
Število dni v letu									

6.4. Kako uporabljamo učni načrt

Učni načrt vključuje tri stopnje vzgoje in izobraževanja, ki si sledijo progresivno glede na starost in sposobnosti. Predstavlja prvi del osnovnošolske ravni. Cilji, ki jih zajema, so vezani na vsakodnevno življenje in jih poskušamo dosegati v naravni situaciji in v naravnem okolju, tako da preidejo v navade in jih učenec kjerkoli in kadarkoli izvaja spontano. V proces učenja je pomembno vključiti učenca in njegovo okolje (starše, negovalno okolje).

Učni načrt izhaja iz operativnih ciljev. Za doseg le teh se pedagog poslužuje predlaganih vsebin, oziroma jih izbere po svoji presoji. Učitelj pozna specialno didaktična priporočila, nekatera so predlagana v učnem načrtu.

Učenci napredujejo po stopnjah glede na starost. Potrebe učencev so zelo različne. Nekateri učenci so glede na starost vključeni v tretjo stopnjo vzgoje in izobraževanja, po sposobnosti pa sodijo v prvo, zato je potrebno pri izvajanju procesa učenja in pri razvrščanju v stopnje individualno pristopiti. Pomembno je upoštevati neenakomeren razvoj po področjih funkcioniranja posameznika.

Cilji so nanizani po zahtevnosti od najnižjega do najvišjega, uresničujemo jih prek dejavnosti učencev. Dejavnosti lahko dosegajo hkrati več ciljev, tudi cilje različnih vsebin. Prav tako lahko en cilj uresničujemo prek različnih dejavnosti. Primeri dejavnosti so le ponujeni predlogi in učitelj/učiteljica si lahko za uresničevanje načrtovanih ciljev izberejo tudi druge dejavnosti.

Za učence s težjimi in težkimi motnjami v duševnem razvoju učitelj/ica izbira začetne načrtovane operativne cilje spoznavanja vsebin splošne poučenosti za vsakega posameznika. Opazovanje, predvsem pa doživljanje naj poteka z vodenjem in usmerjanjem učenca ob upoštevanju načela postopnosti. Spoznavanje lahko poteka po funkcionalni metodi. Učitelj/ica z aktivnim nebesednim in besednim vodenjem motivira učence za sodelovanje.

Učitelj/ica naj uprablja sodobne metode, učne pripomočke in številno sodobno literaturo s področja spoznavanja okolja.